

СТЕНОГРАМА

засідання Комітету з питань енергетики

та житлово-комунальних послуг

28 квітня 2023 року

Веде засідання голова Комітету ГЕРУС А.М.

_____. Світовим банком.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. І там прямо пов'язано із Законом про РЕМІТ?

_____. Так, одною з умов надання нам допомоги у розмірі...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Там є багато дуже умов. Я читав уважно цю угоду, там є багато умов. Тобто давайте так, ми вас почули, дякуємо. Але просто отак шантажувати, що без цього закону не буде грошей, воно якось виглядає не дуже, по-дитячому, вибачте.

Тому ми почули вас. Дякуємо, дякуємо.

_____. Да, будь ласка. але насправді так і є, це одна із п'ятнадцяти умов...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це одна із п'ятнадцяти...

_____. Дякую.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Головна умова, щоб у нас ринок беззбитково працював і щоб там порядок навести нарешті, ви розумієте, в першу чергу з тарифами і з перехресним субсидіюванням, якщо на те вже пішло, і з незалежністю регулятора, якщо вже на те пішло.

Ми вас почули. Дякую. Просто ці аргументи, вони проходили десь в іншій аудиторії, розумієте. Тут не треба, депутати нормально, фахово поговорять зараз і обговорять цю проблему.

ГРИБ В.О. Пане Юрію, все ж таки ми вам дякуємо за ваш виступ. Ми будемо до нього прислухатися, тому що, так, це дійсно є одна з умов надання нам грошей, а ми розуміємо, наскільки зараз бюджет України потребує додаткових вливань, скажімо так, і допомоги від і європейських партнерів, і інших. І ми також сподіваємося, що ви будете нам допомагати, коли депутати будуть звертатися до вас і говорити про те, що нам необхідна вкрай допомога, наприклад, шахтарям, коли, знаєте, від того буде залежати потім енергобезпека України.

Ми тут пройшлися по Міністерству фінансів на засіданні профспілок, скажу вам чесно, тому що всі ініціативи, які подавалися депутатами, Міністерством фінансів були просто, я не знаю, ніхто не звертав жодної уваги. Тому сьогодні ми обов'язково будемо з вами, я маю на увазі, брати до уваги ваші рекомендації, але в майбутньому ви, будь ласка, також приймайте до уваги наші рекомендації. Дякуємо вам.

_____. Звичайно. Дякую, завжди готовий до співпраці.

_____. Андрій, тебе не чути. Не чути, Андрій.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я хотів запитати в пана Юрія, куди ці кошти підуть, чи в загальний фонд бюджету, і чи можна, щоб вони трошки пішли на енергетику і житлово-комунальні послуги? Але Юрій вчасно відключився, я так розумію.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Слушне питання, безумовно.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зараз, дві хвилини, і я вже буду в залі. Буквально дві хвилини.

_____. Я думаю, що заступник міністра переключився на якийсь інший комітет, де тож каже: прийміть такий от закон REMIT. Дасть, бо грошей не дадуть, от те саме ...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я так сподіваюся, всі вже є у нас на зв'язку. Я тоді пропоную, щоб ми затвердили порядок денний, який у нас є. І заодно зробили перекличку, як ми це робимо, а потім вже перейдемо до законопроектів. У нас будуть виступи, і в нас будуть включення наших партнерів щодо законопроекту про REMIT. Тому там вже буде обговорення, і ми тоді по суті цих питань вже будемо обговорювати під час розгляду самих цих питань.

Якщо немає заперечень, давайте тоді встановимо кворум, скільки нас є, і заодно схвалимо порядок денний. Це перше питання законопроекту 5322 про REMIT.

Друге питання. законопроект 9011, 9011-1, 9011-2. І за їхніми підсумками прийняти, розглянути на комітеті комітетський законопроект 9000-д.

І інше питання, це було, у нас є ініціатива від Андрія Вікторовича Жупанина щодо проведення спільних комітетських слухань з аграрним комітетом щодо біометану.

Також Олексій Юрійович... ні, це Вікторія Олександрівна піднімала питання щодо бронювання співробітників енергетичної галузі. Була дискусія щодо відновлення експорту електроенергії, і розділ "Різне".

Хто за відповідний порядок денний? Прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, я вам нагадаю, дякую, я – за, в принципі. Тільки нагадаю, що я звертався з проханням включити в "Різне"

невеличке питання про створення в комітеті постійно діючої робочої групи з моніторингу за виконанням Закону України "Про ринок природного газу" та державне регулювання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте у розділі "Різне". У розділі "Різне", о'кей .
Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

ГОРОБЕЦЬ О.С. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович. Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович. Жупанин Андрій Вікторович.

Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович.
Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович.
Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Доброго дня, колеги. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Припутень – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна
Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна підтримує.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович. Юнаков Іван Сергійович.

Юрченко Олександр Миколайович. Юрченко Олександр Миколайович.

Не чути поки.

18 зараз присутні. Кворум є. Сподіваюсь, що дехто доєднається.

Відповідно переходимо до першого питання порядку денного – це законопроект щодо запобігання зловживанням на оптових енергетичних ринках (номер 5322) (друге читання). Я би зразу, оскільки в нас є приєднані по відео представник Energy Community і представник Єврокомісії, я би надав їм слово, щоб вони сказали своє бачення, і так само USAID. А потім ми вже перейдемо до обговорення між нами, теж надамо всім слово.

Прошу, представник від Європейської комісії, мені здається, Торстен був на зв'язку.

ВОЛЛЕРТ Т. Доброго ранку. Дуже дякую за запрошення.

Я вважаю, що я буду продовжувати англійською. Якраз, зрозуміло, за останні місяці ми отримали дуже таку сильну, потужну підтримку в розробці. Тому що це є основа функціонування ринку, а також інтеграції наших ринків. Ми не тільки з комітетом, а з секретаріатом також дуже тісно працювали над тим, щоб додати свої поправки і свої зміни. І цей закон є частиною дорожньої мапи, яку ми розробили для інтеграції і для об'єднання наших енергетичних ринків.

Ось чому я дуже радий тут бачити експертів із Секретаріату Енергетичного Співтовариства разом з нами, а також дуже радий бачити інших міжнародних експертів, які були задіяні до цієї роботи.

Я думаю, що скористаємось такою нагодою, що під час цього засідання ми зможемо прояснити, уточнити, які такі невирішені питання. Якщо члени парламенту мають якісь певні зауваження до тих... мають якісь зауваження до тих питань, які ми надавали, до тих пропозицій, які ми надавали, я думаю, що це зараз така, колеги, дуже слухна нагода для того, щоб вони могли задати ці питання і ми могли відповісти на них. Сподіваюся, ви вже бачили, вчора ми надіслали цей лист на адресу комітету. Оскільки з нами є Артур Лорковські, він також і був співавтор цього листа, так що ми можемо це обговорити сьогодні.

Дуже дякую. Хочу подякувати енергетичному комітету за таку конструктивну тривалу співпрацю, тому що це дійсно стосується того, що ми прагнемо відновлення енергетичного сектору. І ми розробляємо наше спільне бачення цього такого відновлення, які пріоритети повинні бути, яка рамкова структура, основа має бути для цього. І в залежності від того, яка в нас буде основа, яка структура, то ті мільйони гривень, мільйони інших коштів надійдуть до України, яких Україна так потребує. І сподіваюся, у нас буде успішне таке затвердження, ухвалення закону про REMIT і протягом наступних місяців у нас буде плідна співпраця.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Торстен. Спасибі за вашу участь в розробці законопроекту, тому що дійсно це був не надто швидкий і не самий швидкий процес між першим і другим читанням. Але тим не менше, мені здається, що тут якраз якість була на першому місці і якість дискусії, якість обговорень, і ми мали такі публічні обговорення, де були залучені представники Єврокомісії. Тому дякую вам за ваш внесок у розробку цього законопроекту.

І зараз слово хочу передати Артуру Лорковські, керівнику Енергетичного співтовариства, Секретаріат Енергетичного співтовариства. Прошу, Артур, the floor is yours.

ЛОРКОВСЬКІ А. Дуже дякую, шановний голово, дуже дякую, шановні члени комітету. Мені приємно з вами сьогодні обговорити такий законопроект як REMIT.

Як уже було згадано Воллертом Торстеном, уже на адресу комітету було надіслано листа. І в цьому листі Секретаріат Енергетичного співтовариства висловив свою незаперечну підтримку цьому законопроекту. Це спланування цих положень цього закону є зобов'язанням для органів влади України.

Я вважаю, що ухвалення цього закону є невідкладною справою. І я хотів би зазначити, що Секретаріат й інші партнери, вони були задіяні до

розробки цього закону. Секретаріат... *(Не чути)* комісії розробці цього законопроекту протягом останнього часу.

І важливо також, я хотів би підкреслити, що цей законопроект, він узгоджується із положеннями Секретаріату Енергетичного співтовариства. В ньому є кінцеві терміни розробки... законодавства.

В законопроекті є також, стосується накладання штрафних санкцій за зловживання. Що також важливо, що Секретаріат буде активно також співпрацювати після того, як законопроект буде затверджено. Закон передбачає, що Секретаріат буде співпрацювати з регулятором... належне визначення методики з метою розробки штрафів, які будуть накладатися. Передбачалося, через два роки після того, як буде затверджено закон, то будуть вже розроблятися, накладатися штрафи, штрафні санкції. І Секретаріат готовий, уже готовий співпрацювати в цьому напрямку.

І крім того, я хотів би наголосити на важливості затвердження цього законодавства для подальшого об'єднання українського ринку з ринком європейських країн. У найближчому майбутньому будуть вимагатися обговорення стосовно повної відповідності Закону про REMIT... і передумови для об'єднання ринків.

У підсумку я хотів би заохотити комісію до такої роботи. Ми хочемо підтвердити повну відповідність законодавству Енергетичного співтовариства. Я хотів би підтвердити готовність Секретаріату Енергетичного співтовариства у подальшій роботі в цій діяльності.

Дуже вам дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Артур. Також спасибі велике за допомогу у розробці, тому що ще сама перша версія, мається на увазі, версія до першого читання розроблялася спільно з Energy Community, і в тісній співпраці було... *(Не чути)* Лях, який тут присутній, також її розробляв, за що спасибі. Була пророблена велика робота. Тому дякую вам.

І зараз ще представник USAID, здається, у нас також присутній. А потім якщо будуть до наших партнерів запитання від колег депутатів, то буде така можливість. Прошу, з USAID є у нас присутні представники?

ВІРЧЕНКО В. Так, є. Доброго дня! Шановний пане голову, шановні народні депутати, шановні міжнародні партнери, пані та панове. Я – Вадим Вірченко, заступник керівника Проекту Енергетичної Безпеки, який фінансується USAID. Я радий бути присутнім на цьому, сподіваюся, історичному засіданні вашого комітету, де очікується, що ваша підтримка законопроекту REMIT 5322 дасть зелене світло для його остаточного прийняття.

Як ви знаєте, наш проект, керований USAID, із самого початку активно підтримує розробку законопроекту REMIT. Ми вважаємо, що цей законопроект був однією з ключових передумов сталого та ефективного функціонування нещодавно лібералізованих ринків електроенергії та газу в Україні, а також однією з найбільш нагальних та важливих складових євроінтеграційного законодавчого пакету України.

У цьому останньому контексті ми були раді тісно співпрацювати з нашими партнерами з Секретаріату Енергетичного співтовариства та Європейської комісії. Розробка законодавства, що впроваджує ЄС REMIT, виявилася довгим шляхом з кількома ітераціями та кількома альтернативними варіантами. Ми проаналізували їх та зробили внесок лише до тих, які, на нашу думку, значною мірою відповідали відповідним acquis Європейського Союзу та адаптованого законодавства Енергетичного співтовариства.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ми все розуміємо.

ВІРЧЕНКО В. О'кей. Продовжую. Вважаємо, що розглянута редакція законопроекту 5322 про запобігання зловживанням на оптових ринках

енергоресурсів, ухвалений Радою в першому читанні 20 вересня 22-го року та доопрацьований до другого читання, є найкращим з усіх варіантів. Наші експерти з правового та регуляторного законодавства розглянули цей законопроект і підтвердили його підтримку. Ми надали вам наш позитивний лист.

Швидке ухвалення законопроекту 5322 дозволить ефективно впровадити базові положення REMIT ЄС та адаптованого REMIT Енергетичного співтовариства. Головним чином український Закон про енергетичний ринок виграє від його прийняття. Як чесні гравці енергетичного ринку, так і кінцеві споживачі енергії в Україні оцінять прийняття та надання повноважень національному регуляторному органу НКРЕКП, щоб мати можливість виявити випадки зловживань на ринку та вживати ефективних заходів для їх запобігання.

Крім того, це також продемонструє дотримання Україною своїх зобов'язань за Угодою про асоціацію між Україною та ЄС та договором про Енергетичне співтовариство, що особливо важливо в очікуванні початку переговорів про вступ до ЄС.

У світлі наближення законодавчої бази України до *acquis* ЄС, потреба та обсяг якого наразі оцінюється урядом України, ми, користуючись нагодою, хочемо ще раз повторити думку наших експертів про те, що законопроект 5322 після ухвалення, можливо, потребує подальшого посилення найближчим часом.

Сфери потенційного удосконалення охоплюють, наприклад, подальше посилення повноважень регулятора, корегування ролей учасників ринків та осіб, які професійно організовують трансакції, адаптацію корегування системи штрафів і запобігання виникненню зловживань на ринку.

Наші рекомендації були представлені у лютому Комітету з питань енергетики, НКРЕКП та секретаріату Енергетичного співтовариства, та надані нашим партнерам з Європейської комісії.

Крім того, варто також зазначити, що пропозиція Європейської комісії щодо внесення змін до Регламенту... *(Не чути)* 1227 від 2011 року вже була завершена та опублікована всередині березня, і вона має всі шанси бути прийнятою пізніше цього року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Вадим, якщо можна, лаконічніше трошки, бо в нас по часу...

ВІРЧЕНКО В. Все, закінчую, навіть можливо не перекладати.

Отже, ми сподіваємося, що після ухвалення законопроекту 5322 з'явиться ще одна можливість для його подальшого вдосконалення. Також я хочу зазначити, що ми готові допомогти вам у цьому, а також допомогти НКРЕКП у подальшому провадженні REMIT в Україні як шляхом прийняття підзаконних актів, які необхідно прийняти, так і шляхом підтримки ефективного моніторингу ринку та виявлення зловживань.

Ми сподіваємося, на продовження співпраці з вашим комітетом щодо подальшого реформування енергетичного сектору України у напрямку його повної інтеграції з енергетичними ринками Європейського Союзу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

От з приводу допомоги досить важливе питання. Тому що, коли ми шукали збалансовану компромісну версію між першим і другим читанням, на мою думку, зловживання будь-якою владою – це є погано. Що ринковою владою на ринку електроенергії чи газу, що, в принципі, владою, наданою тобі для виконання якихось державних функцій, коли є зловживання – це біда. І були певні коментарі, нарікання, чому ми даємо повноваження, якими можна зловживати. І одна із форм компромісу, який ми тут запропонували – це те, що методика по визначенню зловживань і штрафів регулятором буде прийматися після консультацій з Energy Community. І перші два роки, перші

два роки штрафи чи санкції, які накладаються внаслідок розслідувань, також будуть накладатись після консультацій з Energy Community.

Ми сподіваємося, що це допоможе сформувати певні стандарти, певну практику високого рівня, і це буде важлива роль європейських наших партнерів в імплементації вже REMIT в Україні. Тому дійсно ваша роль дуже важлива і сподіваємося, що ви внесете свою лепту в побудові дійсно європейських стандартів REMIT в Україні.

І в наших колег є запитання чи коментарі, тому прошу. Я надаю слово Вікторії Олександрівні Гриб, а потім Олексію Юрійовичу Кучеренку.

ГРИБ В.О. *(Виступ іноземною мовою)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Вікторія Олександрівна.

Прожу, Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Шановні колеги, шановні наші партнери, надійні партнери, шановний пан Артур, Торстен, Вадим. По-перше, дякуємо і ми бачимо дійсно увагу, яку ви приділяєте цьому законопроекту і взагалі цій проблемі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. *(Виступ іноземною мовою)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Не треба гаяти час. Тому ми вже все зрозуміли. Дійсно, ми приймемо цей законопроект, куди ми дінемося, бо хто тут проти запобігання зловживанням на цих ринках? Всі тільки – за. Ця проблема має дещо й інші аспекти, в тому числі проблема, на яку звертав увагу шановний пан Артур, коли був у нас в гостях, пан Торстен. Це проблема з арбітром цим, з регулятором нашим шановним і з його незалежністю, професійністю і відповідальністю, що дуже важливо.

З цим є проблеми, на превеликий жаль ми їх знаємо і ви їх знаєте. Тому я думаю, що нам треба, безумовно, підтримати цей законопроект, щоб він запускався, бо він буде не так швидко імплементуватися. Але в той же час дуже прискіпливо негайно повернутися до розуміння, що таке національний регулятор, що таке незалежність, що таке відповідальність і так далі, і тому подібне. І в цьому контексті дуже сподіваюсь, що колеги, в першу чергу шановний пане голову, ми прийнемо відповідні рішення, щоб і проаналізувати, як закон базовий про НКРЕКП працює і до яких наслідків на ринках він призводить останнього часу.

Тому запевняю вас і в своїй особистій підтримці, враховуючи певні нюанси роботи Верховної Ради, і все буду робити, щоб наша фракція максимально сприяла цьому законопроекту.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі, Олексій Юрійович.

Торстен, бачу, підняв руку. Прошу, Торстен.

ТОРСТЕН ВОЛЛЕРТ. Дякую. Я хотів би подякувати за якість, за відповідальність з боку членів енергетичного комітету.

Я дуже радий, що секретар Енергетичного співтовариства буде задіяний до цієї роби протягом наступних двох років. Я дуже радий, що ми якраз будемо задіювати і спостерігачів під час процесу відбору. Діяльність енергетичного комітету в ухваленні кандидатур, ми побачимо протягом двох років, як, наскільки професійно працює енергетичний регулятор, і чим ми можемо допомогти, і як покращити роботу, щоб ринок був надійний.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Торстен.

Чи є ще в когось якісь запитання або коментарі в цій частині нашої дискусії?

Якщо немає, тоді можливо я коротко представлю, що у нас є до другого читання, які основні норми ключові. Якщо будуть якісь ще запитання чи коментарі, можна буде їх задати і тоді вже перейти до суті самого законопроекту.

Дякую, Торстен, дякую, Артур. Якщо у вас є час, ми раді будемо вас далі бачити, але якщо у вас немає часу, то ми з розумінням віднесемося, якщо ви від нас від'єднаєтесь.

Цей законопроект розроблявся до другого читання і були певні норми, по яких ми знаходили компроміс – це питання штрафів перш за все. Воно хвилювало учасників ринку, ми отримали позицію різних компаній, як приватних так і державних, і ми виходимо на друге читання, що штрафи у нас, штрафи у нас 27 мільйонів неоподаткованих мінімумів – це біля 460 мільйонів гривень за нерозкриття, це за маніпулювання або використання інсайдерської інформації. Це максимальний штраф, наголошую, це не всі такі штрафи, звичайно, це максимальний. А за нерозкриття інформації або невчасне розкриття інформації – біля 46 мільйонів. На сьогоднішній день максимальний штраф комісії складає 1,7 мільйона гривень, наскільки я знаю. Тобто штрафи зростають, штрафи зростають з 1,7 мільйона в одному випадку до 460, в іншому випадку – до 46 мільйонів. Це суттєво і це, звичайно, буде, думаю, дієвий механізм.

Штрафи починають діяти після того, коли комісія прийме необхідне вторинне законодавство, але з 1 листопада 2023 року вони повинні діяти. Тому всі порушення, які будуть ідентифіковані або виявлені після 1 листопада, вони будуть розслідуватися, і санкції вже будуть по нових правилах, тобто вступає він в дію з 1 листопада 23-го року. Як я вже сказав, методика щодо розслідування штрафів консультації передбачає з Energy Community і перші два роки також накладання санкцій і результати розслідування після консультації з Energy Community.

Відповідно далі передбачається велика робота регулятора НКРЕКП щодо прийняття вторинного законодавства. Сподіваюсь, що ця робота буде

зроблена, тому що оцей закон сам по собі, він не є фінальною крапкою у всьому процесі запровадження REMIT. І мені здається, що це розумний компроміс, на який ми виходимо. Ви чули коментарі колег, тому не буду повторюватися.

Також у нас є, виникла проблема останнім часом стосовно експорту електроенергії, стосовно спільних аукціонів, всі, мабуть, чули цю проблему, її обговорювали публічно. Відповідно ми задалися питанням, що робити, щоб її максимально швидко вирішити. І є деякі норми, які мають покращити або зробити можливим проведення спільних аукціонів Укренерго із сусідніми операторами, і ці норми також сприяють євроінтеграції нашої енергосистеми. Тому сподіваюсь, що ми це також проголосуємо і закон вступить в силу, і ця проблема буде вирішена один раз і назавжди. І ми будемо рухатися і збільшувати свої можливості по імпорту і, що важливо, по експорту, тому що експорт на сьогодні має менший ліміт, аніж імпорт електроенергії. Тому є такі от норми.

Якщо є коментарі від НКРЕКП або від вас, або від Костянтина Валерійовича... Вимога, тільки коротенько, бо ще так само дамо, Костянтину Валерійовичу також дамо слово.

_____ . Коротко для узагальнення ситуації щодо процедури імплементації регулятором. Нормативно-правові акти, які буде регулятор приймати протягом цього часу, вони на 70 відсотків розробляються за підтримки проекту Європейського Союзу Кращі енергетичні послуги. За основу вони допомагають нам писати нормативку і частина цієї нормативки вже готова, вона вже написана і буде прийматися нами в рамках дорожньої карти. Тобто базу розробляють кращі енергетичні послуги.

Що стосується експертизи. Однозначно всі наші нормативно-правові акти будуть проходити в рамках нашого проекту ESP, консультації та окремо експертизу проекту ESP на предмет відповідності нормам Регламенту 1227 та 1348. І будуть прийматися з урахуванням їх позиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Уточнюю, проект ESP – це проект USAID, називається Energy Security Project.

_____ . Енергетична безпека, так. Проект USAID енергетична безпека – це про який сказали Торстен та пан Лорковські в своїй доповіді. Значить, всі нормативно-правові акти, які будуть прийматися регулятором, будуть прийматися відповідно за попередніх консультацій також з Energy Community, тому що в Energy Community є робоча група високо рівня, яка відслідковує прийняття та імплементацію норм REMIT країнами, які є договірними сторонами. Тому однозначно незалежно від того, що визначено законом обов'язковість консультацій, по всіх інших нормативно-правових актах регулятор буде проводити додаткові консультації як обов'язок, взятий перед Energy Community.

І на останок, ми як регулятор вирішили зробити таку ініціативу для того, щоб було розуміння стану імплементації. Раз на квартал щодо процесу імплементації ми будемо надавати інформативний звіт комітету щодо стану імплементації наших нормативно-правових актів та інформацію про те, які нормативно-правові акти прийняті, це як ініціатива того, щоб було розуміння, що регулятор виконує взяті на себе зобов'язання по затвердженим дорожнім картам.

Тому в даному випадку регулятор підтримує всі ті правки, які були узгоджені на попередніх обговореннях у комітеті, і ми повністю готові до імплементації Закону 5322 після його підписання.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі вам.

Прошу, Костянтин Валерійович Ущиповський також з нами на зв'язку, Голова НКРЕКП. Костянтин Валерійович, значить, вам даються додаткові повноваження, додаткові, мабуть, права цим законом. Але права – це завжди

відповідальність. І ми хочемо розуміти і бачити, що вона буде використана відповідально в інтересах розвитку ринку, в інтересах держави, в інтересах всього суспільства.

І до речі, зразу акцентую увагу на одній нормі, яка тут є, щоб вона не була декларативною, а вона виконувалася. Закон передбачає, що три роки щопівроку до 1 січня і до 1 липня інформувати Верховну Раду України про стан виконання цього закону – до 1 липня і до 1 січня. Тому Верховна Рада – це 450 депутатів, але, мабуть, ми як профільний комітет хотіли би бути дійсно проінформованими, бо це важливий процес, і я думаю, що він допоможе. А можливо, ми... *(Не чути)* що через рік чи через півтора потрібно буде щось поправляти в законі, теж тоді будемо працювати чи ми, чи наступні скликання, неважливо. Але прошу про цю норму не забувати.

Прощу, Костянтин Валерійович, вам слово.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дуже дякую, шановний Андрій Михайлович, шановні народні депутати.

Я дуже вдячний за те, що терміново комітет розглядає в частині Закон про REMIT. Також Ольга Андріївна сказала про всі ті речі, які комісія планує зробити відразу після прийняття законопроекту, підписання його Президентом і вступлення в силу.

На ваше питання стосовно того, що додаткові повноваження, це фактично додаткова відповідальність. Хочу відмітити, що регулятор діє виключно в межах та в спосіб, визначений законом та підзаконними актами. Тому я слухав, про що була дискусія до цього і дуже радий тому, що в тому числі і комітет прийме участь у розробці підзаконних нормативних документів, які фактично і визначають всю процедуру по проведенню дій в рамках Закону про REMIT. Це і моніторинг, це і проведення розслідувань, і так сказати, вже і винесення якихось там рішень, якщо будуть виявлені якісь порушення.

Тому зараз у нас приходить період після вступлення в силу закону достатньо напружений. До листопада місяця ми повинні затвердити дуже велику кількість позанормативних, поза актів вторинного законодавства. І надіємось на те, що в рамках цього процесу ми чітко визначимо всі механізми, які не дадуть змогу двояко трактувати якісь речі.

Щодо правки стосовно проведення спільних аукціонів. Ми ініціювали цю правку, вона дуже спростить процедуру прийняття відповідних рішень регулятора для найскорішої можливості проведення спільних аукціонів. І я дивлюсь порядок денний, у нас буде в "Різному" якраз питання по експорту. Тому я зараз не буду далі продовжувати і сподіваюсь, що ми обговоримо експортні питання в "Різному". А що стосується поправки, ми її підтримуємо і просимо депутатів прийняти її.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Костянтин Валерійович. Дякую.

Прошу, у нас, в кого ще які будуть коментарі?

Олексій Юрійович, прошу.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Коментарі до чого, до виступу НКРЕКП чи до обговорення законопроекту?

ГОЛОВУЮЧИЙ. До обговорення закону, може, ще які у вас є?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ні, це різні речі. А стосовно, про що шановний пан голова Національної комісії сказав, то я просто хочу свою позицію зазначити і в першу чергу почути від голови і від членів комітету, може, я помиляюсь чи ні.

Скажіть мені, будь ласка, перше ми розуміємо... я пропонував, хотів би, щоб ви підтримали, щоб ми буквально в найближчий тиждень, може, розумієте, зустрілися, може, в закритому режимі з членами НКРЕКП не для тиску, а для професійної розмови стосовно певних нюансів роботи

Національної комісії і звітування. От що я хочу у відкритий ефір сказати, це те, що звіт регулятора перед Верховної Радою – це формальність і, вибачте, профанація. Я не хочу, до речі, вас образити. Процедура, на жаль, яка прописана в законі, дає можливість вийти на трибуну, за 10 хвилин щось відбарабанити. І вибачте, цього дуже замало, бо ми на сьогодні бачимо реальний стан на всіх ринках, які регулює Нацкомісія, вибачте, він незадовільний. Тому така звітність мене особисто і точно не влаштовує мою політичну силу, може, когось іншого влаштовує. І це одне з тих, що ми мусимо негайно змінювати.

Я, до речі, звертаю увагу, якщо я не помиляюсь, у вас до 1 червня готуєте ви черговий звіт. Дуже хотів би я, може, перед тим звітом якимось, може, в комітеті попередньо цей звіт фахово обговорити, бо його в залі обговорити неможливо, ви всі розумієте це. Але це я не хочу зараз градус підіймати, ми всі виступаємо і розуміємо, наскільки країні і ринкам потрібний незалежний відповідальний професійний регулятор. Ми по дорозі до цього, нам ще далеко, далеко дуже до цієї мети. Тому я дуже сподіваюсь, що в ході роботи над імплементацією REMIT і комітет і голова особисто – ми сьогодні один одному в очі подивимося і скажемо: так, ми будемо аналізувати і модернізувати Закон про Національний регулятор в порядку досягнення її такої ж самої мети.

Ось, в принципі, без образ, до вас особисто, Костянтин Валерійович, ви знаєте, з якою величезною симпатією я відношуся. Але до органу є багато питань, погодьтеся. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Спасибі.

Давайте, знаєте що, от в нас будуть сесійні дні, давайте на наступні сесійні дні в один з днів ми зустрінемося з членами НКРЕКП просто поспілкуватися, дізнатися, коли буде звіт...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Навіть в закритому режимі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Валерійович, на наступному тижні бачите можливість зробити таку зустріч? У нас члени комітету, хто захоче, приєднається, не буде, що це якась політична сила одна – будуть всі, хто... На наступному тижні, Костянтин Валерійович.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Да, Андрій Михайлович, я підтримую. І до речі, я дуже підтримую ідею Олексія Юрійовича щодо звітування. Я заінтересований як голова, щоб, по-перше, як виходити на трибуну в залі, звітувати перед комітетом.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую, Костянтин Валерійович, за розуміння. От я іншого не очікував. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я тоді пропоную на наступному тижні, орієнтир – середина тижня, щоб ми провели таку зустріч прямо тут-от, поспілкувалися, заодно і обговоримо цей от REMIT, що є, і питання зможемо задати один одному: що ви депутатам, що депутати вам. Приймається таке?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Так, домовилися. Це нагальна потреба.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Вікторія Олександрівна, якщо... чи я думав, що, може, рука була піднята.

ГРИБ В.О. Я погоджуюся сто відсотків з Олексієм Юрійовичем, і я дуже дякую Костянтину Валерійовичу за те, що він це підтримує. І вам, Андрію Михайловичу, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тоді давайте по закону, якщо є якісь ще там коментарі чи зауваження. Олексій Юрійович, у вас, здається, були.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Андрій Михайлович, для того, щоб не заважати, дійсно рухатися далі, я наскільки розумію, є частина ремітівська регламенту і тут практично на сьогодні всі позиції узгоджені. Частина моїх правок стосується саме змін до Закону про НКРЕКП, але я не хочу зараз шантажувати, я готовий їх захищати, вони стосуються відповідальності, вони стосуються прозорості. В мене є свій досвід спілкування з регулятором, і я просто хочу, щоб ми всі не просто комфортно себе відчували, що ми можемо підняти слухавку, когось набрати – ні, не в тому річ. Ми хочемо, щоб цей ефективний орган працював і максимально був незалежний, навіть в умовах воєнного часу, бо ми розуміємо, наскільки це важливо.

Я ділився з Андрієм Михайловичем своїми думками, що це може бути, якщо комітет буде руку на пульсі тримати не контроль, розумієте, а от моніторинг, а регулятору буде краще. Якщо ми його забезпечимо, повірте. це відчує ринок і нам буде фахово і спокійно. Тому я на своїх правках зараз не хочу наполягати, бо оскільки там, для того, щоб не ламати картину. Хоча вони всі, я їх кожного готовий захищати стосовно ефективності діяльності НКРЕКП.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі за конструктиви.

І разом з тим ми сьогодні в розділі "Різне" ще будемо говорити про парламентський контроль в частині виконання законодавства і я взагалі думаю, що це дуже важлива частина. І в нас є Закон про НКРЕКП, що виконується, що не виконується, є Закон "Про ринок електричної енергії", є закони інші такі базові, ми не говоримо... і "Про житлово-комунальні послуги". Нам треба до цього, і ми сьогодні проговоримо це в розділі "Різне", обов'язково повернутися для того, щоб в контексті парламентського, функції парламентського контролю просто навіть аполітично, фахово робити

постатейний аналіз: ця стаття виконана, ця не виконана, ця не виконана. Потім на комітеті можна давати і політичні оцінки, але виносити на комітет, подивитися, що в законі працює, що не працює і по якій причині. І тоді ситуація може суттєво покращитися, тому що в Україні одна з проблем – це не відсутність законів, а погане виконання законів. І за це ми обов'язково візьмемося, зараз не буду забирати час, в розділі "Різне" давайте ми навіть сьогодні це проговоримо.

Тоді я пропоную, щоб ми тоді перейшли до прийняття рішення. І в нас в таблиці є запропоновані комітетські правки. Я тоді пропоную, щоб ми підтримали ці комітетські правки і за результатами обговорення прийняли рішення про затвердження редакції законопроекту, що викладена в правій колонці, яка пішла би на друге читання на голосування. Тому пропоную включити на підставі статті 15 Закону України про комітети Верховної Ради до таблиці та підтримати окремим голосуванням комітетські правки: 3, 5, 38, 43, 50, 53, 142, 712, 713, 714, 723, 741, 762, 766, 772, 780, 789, 794, 795, 801, 803, 806, 816, 822, 835, 837, 839, 844, 846, 853, 854, 855, 858, 859, 860, 861, 864, 867, 868, 869, 871, 873, 881, 885, 889, 898, 1258, 1469, 1471, 1472, 1473, 1474, 1478, 1484, 1489, 1493, 1495. І за результатами обговорення прийняти рішення про затвердження редакції законопроекту, що викладена в правій колонці порівняльної таблиці з урахуванням вказаних пропозицій, в тому числі правок від членів комітету відповідно до статті 15 Закону України "Про комітети Верховної Ради України". І рекомендувати Верховній Раді України прийняти законопроект у другому читанні та в цілому із необхідним техніко-юридичним опрацюванням.

Хто за відповідне рішення, переходимо до голосування.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович. Горобець Олександр Сергійович

ГОРОБЕЦЬ О.С. За, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович. Називав його, може, з'явився. Волинець Михайло Якович? Не чути.

Єфімов Максим Вікторович. Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович. Іоффе Юлій Якович. Якщо Юлій Якович з'явиться, він зазвичай дисциплінований, по відео завжди є, може, десь...

Камельчук Юрій Олександрович.

КАМЕЛЬЧУК Ю.О. Камельчук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович
Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. Костюх – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович. Іоффе Юлій Якович. Включіть звук, "за". Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За. Є.

Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Утримався.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. Мороз – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Припутень – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович. Да, є тут.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За, за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович – за.

Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 20 голосів – за.

СКОРОХОД А.К. І ще Скороход – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход теж – за.

21 голос – за, 1 – утримався.

ЮФФЕ Ю.Я. Мій голос почули чи ні?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Почули, Юлій Якович. Почули. Ваш голос був – за.

Олексій Юрійович...

_____ . Можна бути вільними.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви – завжди вільна людина. Ми це питання закінчили. В нас є, є... спасибі вам. Я хочу подякувати всім. У нас це непростий законопроект і зрозуміло, що він надає додаткових повноважень державній інституції. Він де-факто посилює державу в особі певних державних інституцій, але завжди із владою треба поводитись відповідально і ми це теж розуміємо. І сподіваюсь, що та конфігурація, яка була знайдена, вона призведе до кращого результату для всіх.

Бачу ще Красов з'явився, так, Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Доброго дня.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Теж "за" – за законопроект 5322?

КРАСОВ О.І. Так, підтримую. За, дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І хочу подякувати всім, і в нас секретаріат вів, Дарина Гавва, всім, хто обговорював. Антимонопольний комітет, бачив, був на зв'язку. Ми, знаю, з ним теж дійшли згоди.

Піднімає руку Анжеліка Коноплянко. Прошу Антимонопольний комітет.

КОНОПЛЯНКО А.О. Доброго дня, пане Андрію, шановні народні депутати. Колеги, дуже дякую. Я буквально одну хвилинку, я від щирого серця від імені АМКУ хочу подякувати за те, що ви врахували нашу позицію про спільні розслідування з НКРЕКП і змінили норму. Зазначили про те, що ми з ними взаємодіємо, ми з ними дійсно дуже плідно взаємодіємо зараз як ніколи, і навіть даємо рекомендації, сьогодні плануємо відкрити справу за поданням НКРЕКП.

Тому дякую за таку увагу до нашої позиції. І звісно, ми щиро вітаємо прийняття цього законопроекту, вважаємо, що той пул проблем, з яким до нас зверталася НКРЕКП в своїх поданнях, він насправді буде зараз вирішуватися ними самими по цих нормах REMIT.

Дякую, пане Андрію.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам, дякую вам за спільну роботу.

Так само до нас надходили листи від різних компаній, які будуть підпадати під регулювання REMIT, це і приватні компанії, і державні, і... там листи з пропозиціями, і НАК ЕКУ державна компанія і від Енергоатома, і від ДТЕК були позиції. Ми врахували частково ті позиції для того, щоб знайти компроміс. І спасибі так само і компаніям – учасникам ринку за конструктивну роботу. Тому далі є великий кусок спільної складної роботи, але дуже відповідальний по імплементації цього REMIT, який будемо робити разом. І впевнений, що разом ми зможемо досягнути хорошого результату. Дякую.

Якщо Артур з нами на зв'язку, то також повідомляю, що ми підтримали законопроект, щоб він пішов на голосування в сесійний зал найближчим часом.

ЛОРКОВСЬКІ А. *(Виступ іноземною мовою)*.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам. Дякую вам.

Ми намагаємося швидко реагувати, хоча законодавчий орган – це не самий швидкий орган в країні, але намагаємося швидко там, де є проблема дійсно, щоб її вирішувати.

Бачу, що Укренерго теж підняли руку. Прошу, Укренерго.

_____. Шановні колеги, дуже дякую.

Ми також вітаємо і підтримуємо прийняття цього закону і дуже дякуємо за його підтримку. Щодо allocation capacity, буквально одну тезу вважаю доцільним додати саме зараз – це те, що буде додаткова потрібна підтримка від парламентарів щодо змін до Податкового кодексу. Я розумію, це не питання цього комітету, але тим не менше ви як парламентарі також будете приймати в цьому участь під час голосування і, можливо, також допоможете пришвидшити вирішення цього питання. Там треба буде вирішити зміни до Податкового кодексу щодо врегулювання оподаткування ПДВ цих аукціонів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам.

_____. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

В нас сьогодні ще буде питання трошки пізніше, окреме обговорення, що потрібно, тому там можна буде детальніше проговорити, ми будемо теж

допомагати. Як бачите, ми намагаємося швидко працювати і робити зі своєї сторони все максимально, що необхідно.

Дякую всім. Це питання ми закінчили. Переходимо до наступного питання – це законопроекти щодо "зеленої" енергетики, саме були зареєстровані 9011, 9011-1 і 9011-2, основний і альтернативні. І ми в комітеті проводили круглі столи, спілкувалися з ринком, спілкувалися зстейкхолдерами, з різними державними органами влади, і в нас був розроблений законопроект, який може бути прийнятий як 9011-д – доопрацьований комітетський.

Я би, можливо, якщо у нас є зараз міністерство на зв'язку, якщо, можливо, є Олександр Мартинюк з міністерства, я би попросив, в нас є Юрій Миколайович Власенко. Юрій Миколайович, раді вас бачити традиційно.

ВЛАСЕНКО Ю.М. Доброго дня, шановні депутати та шановні присутні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чи зможете ви сказати пару слів по законопроекту, який ми доопрацьовували, чи, можливо, Мартинюк так само є на зв'язку?

ВЛАСЕНКО Ю.М. Мартинюка немає, він там по сімейним обставинам сьогодні у відпустці, так назвемо. Але хочу звернути увагу на те, що пунктом 2 стоїть законопроект, там, де вводиться така нова, як би сказати, формула підходу до просьюмерів – це введення такої Net Billing. Але в той же час хочу звернути увагу, що так, як і ви сказали, є альтернативний законопроект, який був напрацьований спільно і з депутатами Верховної Ради, і з залученням інших представників органу виконавчої влади, який враховує уже чотири законопроекти. Це у нас законопроекти, які стосуються саме гарантії походження електричної енергії щодо вдосконалення "зелених" аукціонів та корпоративних договорів і щодо можливості добудови вітрових

електростанцій, і також враховує цей законопроект, де по домашніх СЕС і введення нової моделі Net Billing.

Я дуже вдячний вам, Андрію Михайловичу, за цю роботу, особливо вдячний Остапу Шипайлу та Андрію Жупанину, які активну прийняли участь у доопрацюванні цього законопроекту, який дає можливість нам створити відповідні передумови для розвитку "зеленої" генерації на всіх сегментах ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Юрій Миколайович.

Тоді ще від себе додам те, як я бачу, які основні умови законопроекту. Він був розісланий вчора, він є розданий так само, ви його бачите. Значить, що ми цим законопроектом говоримо? Ми цим законопроектом говоримо перш за все про такий інструмент, як гарантії походження, тому що із можливим введенням повноцінно СВМ з 2026 року ці гарантії походження стануть дієвим інструментом для того, щоб не попадати під різні обмеження або якесь додаткове оподаткування. І це той інструментарій, який може бути дуже корисний і для наших учасників ринку, і для нашої промисловості, і для держави, тому що в нас є достатньо багато "зеленої" енергетики. І саме ця енергія буде мати особливу ціну тоді, коли будуть діяти ці обмеження СВМ.

Ми говоримо, що ті гарантії походження можуть вільно торгуватися. І сподіваюсь, що це допоможе в тому числі нашому експортному потенціалу до країн Європейського Союзу. Це перший блок.

Другий блок. Ми хочемо, щоб розвивалася розподілена генерація, зокрема і генерація на стороні споживача. Тому дається право споживачам не просто встановлювати генерацію, і зараз можна встановлювати генерацію, але надлишки відпускати в мережу. Це те, чого зараз немає, і це буде додатковим стимулом, коли надлишки електроенергії можна буде відпускати в мережу. І по суті, мережа буде мати більше точок генерації і це, особливо в складні періоди, буде сприяти стійкості енергосистеми. А ми розуміємо, що

навіть судячи з того, яка сьогодні вночі була спроба ракетного удару, то наступна зима з великою ймовірністю теж буде непроста.

ГРИБ В.О. Це не спроба, а ракетний удар був.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Був ракетний удар, да. На щастя, більшість ракет були збиті, але деякі дійсно влучили в наші українські об'єкти. Наступна зима буде складна, до неї треба готуватися. Тому саме генерація і генерація на стороні споживачів може бути важливим і корисним елементом нашої енергосистеми.

Ми залишаємо стимулювання для малої генерації до 1 мегавату до 1 січня наступного року. І тут уже треба поступово переходити в ринок і, я думаю, що в наступному році вже можна буде в ринку працювати, і залишаємо для малої генерації домашньої. Ми чули коментарі, які були НЕК "Укренерго", ми чули коментарі, які були НКРЕКП, вони частково враховані тим, що... тому що в них коментарі були досить радикальні, що малі домашні СЕС треба якось вже нові не стимулювати, не чіпати ніяк вже існуючі, але стосовно нових переставати стимулювати.

Ми знову ж таки постарались знайти компроміс: залишається, але "зелений" тариф знижується на 10 відсотків з 1 січня наступного року. Тобто там все одно буде "зелений" тариф, він буде давати окупність, буде давати економіку, але він буде трохи нижчий, тому що цей фінансовий тягар, він теж має бути справедливий, і держава не має оплачувати окупність, наприклад, 4 роки, це низька окупність. А якщо окупність 6-7 років, то це, мабуть, для енергетики справедлива окупність. І в нас надається право виходу в ринок для тих "зелених" учасників, які мають "зелений" тариф. Добровільно можна піти в ринок, давати самому електроенергію, відповідати за свої небаланси і при цьому отримувати різницю до "зеленого" тарифу цю доплату від Гарантованого покупця. Тому якщо, умовно кажучи, загальний тариф коштує нехай там, припустимо, 3,5 гривні, а ринкова ціна 3 гривні,

можна піти в ринок, продати за 3 гривні свою електроенергію самому, не чекати, можливо, якихось боргів, які там можуть виникати, а отримати 3 гривні відразу і лише 50 копійок чекати від Гарантованого покупця як доплату до "зеленого" тарифу. Це може бути цікаво для деяких учасників ринку. Знову ж таки лице добровільність: ті, хто хочуть, ті ідуть, хто не хоче, той працює далі на теперішніх умовах з Гарантованим покупцем.

І в нас говорили вже, в нас, враховуючи складний час минулого року з війною і те, що нам потрібна генерація, у нас продовжена видача "зеленого" тарифу по вітру до кінця цього року, і так само буде до кінця цього року і "зелений" тариф для "малого сонця". Тобто і в тих, і в тих "зелений" тариф буде закінчуватися 1 січня. І технічні умови, технічні умови для вітростанцій, строк їхньої дії продовжений на два роки. Тобто і в наступному році можна буде будувати вітростанції по старих тих умовах вже без "зеленого" тарифу, але ті умови будуть діяти. І державі цей механізм фактично нічого не коштує, але таку допомогу, такий крок назустріч "зеленій" енергетиці ми також робимо.

І в нас ще, до речі, так само закладений механізм, це в попередньому законопроекті, який ми проголосували, що кошти, які збираються на перетині Укренерго при експорті чи імпорті, вони розподіляються: половина на балансуючий ринок, половина на Гарантований покупець, і йде пропорційне погашення боргів. Це корисний інструмент, тому що пропорційність – це завжди прозоро і отримують всі пропорційно тому, що які борги є. І це допоможе зараз багатьом підготуватися до зими. Але, мабуть, погана новина в тому, що в цьому році коштів наперед особливо не буде, тому що у нас є експорт невеликий і проблеми з ним є. Тому там багато боргів з цього механізму не буде погашено. Але чому я про це кажу? Тому що важливо, якщо "зелений" тариф якийсь уже встановлюється, то звичайно, що по ньому треба платити, і накопичення боргів – це недобре. І шукати якісь механізми, щоб борги не накопичувались, а знижувались – це правильно для нашої енергосистеми. Тому це теж у нас передбачено.

Ось такі є основні механізми. І мені здається, що збалансований законопроект, правильний. Сподіваюсь, що галузь його підтримує. Якщо є хтось з асоціацій, можливо, якісь коментарі нададуть, щось потрібно врахувати до другого читання.

Прошу, піднята рука. Я не знаю як вас звати, але бачу вашу руку.

РУЧКО С. Дуже дякую. Мене звати Ручко Сергій, я є голова Комітету домашніх сонячних електростанцій Асоціації сонячної енергетики.

Власне, я хочу подякувати вам за цей законопроект. Ця версія законопроекту дійсно набагато більш зважена і враховує деякі нагальні потреби у власників домашніх сонячних електростанцій, так і не тільки. І я вважаю, що вона дійсно приведе до розвитку сонячної енергетики.

Єдине, що головне зауваження: ви згадували, що от, наприклад, промислові можуть піти на ринок і продавати по ринкових цінах, і отримувати гроші одразу за місяць. Але цей законопроект містить норму для домашніх сонячних електростанцій: коли вони підуть на ринок, вони будуть отримувати гроші чомусь лише раз на рік в березні, і то за вимогою.

І ця норма дивно виглядає принаймні от в порівнянні з тим прикладом, який ви тільки що навели. Це є єдине зауваження, а так законопроект, ще раз дякую, добрий, але треба трохи часу більше на вивчення. І якщо якісь будуть зауваження, то вже в письмовій формі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте до другого читання. Я, в принципі, не бачу проблем, щоб ці розрахунки були не раз в рік, а скоріше, можливо раз в квартал, наприклад. Просто домашнє господарство, там є трохи своя специфіка от. Давайте подивимось, тут немає якоїсь кардинальної позиції.

По станціях не побутових, дійсно ми, в останній редакції зроблено варіант, що розрахунки відбуваються щомісячно за електроенергію, яка введена в мережу. По дрібних домашніх СЕС цього немає, але можемо до

другого читання доопрацювати. Я тут не бачу якихось таких категоричних аргументів, щоб цього можна було... порадимося з міністерством і зробимо якесь навіть публічне обговорення між першим і другим читанням, постараємося це врахувати.

Є ще хтось в нас? Дякую вам за ваші коментарі. Є ще хтось в нас на зв'язку? Якщо коментарів більше немає, то я тоді пропоную підтримати відповідний законопроект.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Є пропозиції.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, точно, там ще були пропозиції. Прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дивіться, в чому моя пропозиція. В принципі, цей законопроект, він дійсно – крок вперед і дуже він потрібний. Але є два моменти, це я хотів би попросити звернути увагу. Я пропоную в редакції до першого читання виключити два пункти.

Перше – це все, що стосується безоплатного, пільгового та безоплатного підключення установок зберігання електроенергії. Ми вже розглядали це, і в чому там є проблема? Що ця безоплатність, вона непогана, з одного боку, але вона джерело мусить мати. В діючому тарифі цього не передбачено, і враховуючи це, ми хочемо все безоплатно, я сам взагалі хочу, щоб електроенергія була безоплатна. Але воно ж теж, треба мати хист здоровий. І тому я не проти цього механізму, але тоді його треба обговорити, узгодити, в тому числі з регулятором, мабуть, розумієте, в який спосіб ця послуга, воно ж має бути джерело покриття. Це перше.

І друге – це "Прикінцеві та перехідні положення" стосовно... абзац восьмий та дев'ятий, де вони? – пункт 5, да, стосовно договорів, так. Тому що там так само є багато питань, які просто треба обговорити. От що мої помічники і юристи говорили, в тексті зауважень. В тексті норми відсутня

інформація про строк, на який укладаються нові договори, зазначено, що нові договори можуть укласти лише ті, в кого відсутні невиконані зобов'язання за договорами приєднання. Тому незрозуміло, що буде з технічними умовами, які вже видані. Є ризик на таку зміну негативної реакції з боку фінансових установ. Тобто як завжди, є дрібниці, які, власне кажучи, вони можуть в результаті дуже негативно на того, хто це мусить робити. І ми, на жаль, ми хочемо завжди щось хороше зробити, але не враховуємо нюанси і деталі, в рамках яких діяли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Значить, по першому питанню, я так розумію, знову-таки це питання довіри, недовіри до того, як ви виконується закон, що відбувається, до регулятора, що ми можемо в закон прописати, що це має компенсуватись за рахунок тарифу на розподіл, а воно в реальності...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Це "зелений" тариф, який... *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. ... воно в реальності не компенсується. Що робити? Дивіться, цю правку, скажу так, я на ній наполягав, на цій нормі, тому що ми в Законі про електрозарядки додали таке пільгове приєднання до мереж Укренерго, де за рахунок тарифу має компенсуватись оця плата за... потужність за приєднання. Мережі Укренерго – це все, що більше 10 мегават і більше, до 10 мегават – це мережі Укренерго, обленерго. Я це подавав для того, щоб у нас був єдиний підхід і до більших, які до Укренерго, і до менших, які обленерго. Якщо в ньому є якісь сумніви, як це може працювати, якщо ніхто не заперечує, оскільки я був ініціатором тої норми, то можемо її зараз виключити з закону.

_____ а для чого? Не суперечить.

_____ . Виключати для чого? Дивіться, шановний Олексій Юрійович підтримав норму, голосував "за" в Законі про електрозарядки, коли дав аналогічну пільгу для storages потужністю 10 мегават і більше, які були підключені до Укренерго. То єсть там у нього запитань не було. Якщо ми говоримо про маленькі і про обленерго, вже появляються якісь запитання. Ви справедливо говорите, якщо ми дали для великих, потрібно дати і для маленьких, тому що має бути якийсь баланс.

_____ . *(Не чути)*

_____ . Тому що, дивіться... *(Не чути)* на голосування будь ласка, і ми комітетом оприділимось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, о'кей. Нормально, кожен має свою позицію, все нормально.

ГРИБ В.О. Ні, на голосування ставимо, але я вам скажу, питання були і в тому законопроекті Остапа Ігоровича.

Тоді вже піднімали питання і тоді нам обіцяли, що піднімуться, і буде включено в тариф. Але, на превеликий жаль, ми бачимо з вами, як працює зараз регулятор, і як вони щось включають в тариф.

_____ . Звідки ви знаєте, включений він в тариф чи невключений?

ГРИБ В.О. Так ми бачимо ті проблеми, які є сьогодні на ринку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що наші колеги виходять з того, що на сьогодні там вже в тарифи там щось не все включається. Є побоювання, що в майбутньому буде не включатися. Але чи є у нас на сьогоднішній день, чи є у

нас зараз тут регулятор НКРЕКП з нами? Якщо можна, зв'яжіться, щоб вони все-таки включилися. Є.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ми з вами. Ми вас слухаємо, чуємо повністю вашу бесіду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костянтин Валерійович, дивіться, є от проблема, так. В цей закон ми добавили по Укренерго. Але перше, давайте перше.

У нас комітети завжди йдуть з онлайн-трансляцією по замовчуванню, якщо немає чогось таємного. Ми намагаємось працювати публічно, прозоро. Хто проти... матеріали розсилаються там не в останню хвилину, а там заздалегідь, щоб людина ознайомилася. Це наші стандарти.

Тобто це є певним запобіжником, щоб ми не приймали якихось неправильних, чи, вибачте мене, дурних законів. Це певний запобіжник – публічність, прозорість. Воно працює так. Але коли закон вже прийнятий, то закон є закон, його треба виконувати.

От скажіть, будь ласка, якщо в законі прописано, що приєднання energy storage до мережі Укренерго відбувається безкоштовно і компенсується за рахунок тарифу на розподіл, – ви це будете включати в тариф за розподіл компенсацію, якщо закон про це говорить в явній формі?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ми повинні це зробити. При перегляді тарифу після проведення планової перевірки, яка чітко розставить всі крапки над "і" і вкаже, які по попередньому періоду, скажемо так, результати були роботи компанії, ми будемо включати все, що передбачено законом так чи інакше. Не буде по-інакшому. Це і є нормальна практика, по-іншому ми ніколи не показували, що...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. А можна запитання ще до Костянтина Валерійовича?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Я ще уточню своє. Тобто ви підтверджуєте, що якщо норма закону це говорить, то ви будете включати відповідно компенсацію в тариф або на розподіл? А якщо така норма буде говорити – або про передачу – якщо така норма буде говорити про розподіл, то ви будете включати це в тарифний розподіл?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Шановний Андрій Михайлович, ми говорили про ОСП і свою фразу я сказав про ОСП.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. Я продовжую тепер. Наступне питання. Якщо в законі буде говоритися про те, що аналогічні правила діють і при приєднаннях до мереж обленерго, – це вже буде, якщо це буде законом, ви це будете робити?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Андрій Михайлович, я просто не зрозумів трошки, да, була складна конструкція. Да, якщо це буде прописано в законі і по ОСР нашим, ми будемо діяти відповідно до закону при встановленні їм тарифу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей, зрозуміло.

Олексій Юрійович, у вас були питання.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Костянтин Валерійович, я дуже, я просто мушу вам довіряти, але останні роки, ви знаєте, я багато відслідковував, як приймалися рішення по відношенню як до операторів ГРМ, я зараз не кажу, кому вони там, Нафтогазу чи не Нафтогазу належать. Я цю епопею з заниженими, з тарифами нижче собівартості, я, вона всі останні роки відбувається як по ОСР, так і по операторах ГРМ. І вона потім призводить до того, що компанії банкрутують, потім їх роблять ворогами народу і пішло-поїхало.

Тому я так щиро сподіваюся, хочеться вам вірити, але практика... хочете, вивчимо разом. Доручіть своїм там профільним членам по газу, щоб вони вам розповіли баталію по операторах ГРМ за останні шість років, як доводили до маразму цю ситуацію. Тому, саме тому ще раз я хотів би, щоб почули ви. Я не проти, але закладається норма, що вона має бути безплатна, а потім з'являються певні нюанси, а потім з'являється різниця в тарифах по водоканалах, яку ми покриваємо, і так далі, і тому подібне. Це ми обговоримо все на зустрічі, я не хочу зараз в прямому ефірі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Знаєте...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тому я звертаюся до колег, хороші норми, але благими намірами дорога до аду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, ви знаєте, хороша новина заключається в тому, що дав нам Бог трохи мудрості і коли ми обговорювали, ці норми були лише до кінця 2024 року, тобто її строк дії, грубо кажучи, півтора року. Тобто тут навіть нічого... чи буде одна редакція, чи інша редакція, воно, думаю, що нічого не вплине, тому що півтора року energy storage, в принципі, на сьогоднішній день не є дуже економічно привабливими, щоб їх швидко будувати.

А ще таке скажіть, будь ласка. Зараз плата за потужність відстрочується до кінця війни, так, згідно ваших цих правил? А чи не хотіли... чому вона такі діє і чи не варто повернути назад, щоб плата все-таки сплачувалася і були правила приєднання такі, які були до 24 лютого минулого року?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Андрій Михайлович, дуже слушне зауваження. Якраз в комісії йдуть дебати серед і департаментів, і членів комісії. Поясню це дуже просто. От сьогодні у нас була вночі несподівана тривога повітряна

після 51 дня, коли цього не було, і психологічний стан людей сьогодні дуже суттєво відрізняється від вчорашнього. Ми це рішення приймали в перші три місяці війни, коли була дуже велика невизначеність.

Тому я з вами абсолютно погоджуюсь, що зараз ми повинні спокійно розглянути можливість перегляду цього рішення. Я не вважаю, що тоді, коли ми приймали це рішення, на початку війни в перші пів року, що воно було неправильне, але час назрів його переглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, мова не йде про те, що воно було неправильне, тому що тоді був такий час, що треба було багато різних оперативних рішень приймати. Мова йде про зараз: чи можна і чи треба зараз сплачувати плату за потужність, а не відстрочувати її на колись на потім.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ведемо дискусію, ведемо дискусію. Я думаю, що найближчим часом буде вже якимось рішенням запропоновано і в якості процедури воно буде реалізовано. І там всі зможуть прийняти участь в його обговоренні.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Сергійович, а коментарі, можливо, з приводу приєднання?

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Да, стосовно приєднання хотів би теж задати питання Голові НКРЕКП. А що в нас відбувається стосовно відновлення стандартного приєднання? Це теж дуже дискусійне питання.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Мабуть, я тільки що відповів на нього. Якщо треба, я ще раз можу повторити. Да, ми розглядаємо...

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Ні, зрозуміло. А в які терміни це буде розглянуто? Тому що про це вже дискусія йде не один місяць.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дискусія продовжується і, думаю, протягом травня місяця в нас уже повна ясність... *(Не чути)* про відповідну процедуру.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Тобто ми сподіваємось, що це питання в травні місяці буде вирішено?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Це питання буде вирішено всередині НКРЕКП і буде запущена регуляторна процедура, яка надасть можливість всім стейкхолдерам надати свої зауваження і пропозиції до того рішення, яке запропонуємо ми як регулятор.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Добре. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. У мене ще тут така ідея є, яку можна було до другого читання. Оскільки є елемент недовіри, що не буде це включатися, і не буде компенсації, і створюється фінансова проблема, я би пропонував це до другого читання якось так доопрацювати, що регулятор зобов'язаний закласти в тариф якийсь резерв, фінансовий резерв для видачі цих потужностей для energy storage. По завершенню року, якщо техумови не були видані, тоді він це перераховує в тарифі і зменшує тариф на відповідну величину. Тобто трошечки змінити механізм.

Зараз обленерго має видавати ці техумови безкоштовно, якщо норма так читається, так і вона прописана, зараз обленерго видає і чекає, коли регулятор компенсує. Ми тоді змінимо механізм, що спочатку регулятор закладає якусь невеличку, а потім обленерго повертає ті кошти шляхом зменшення тарифу, корегування тарифу, якщо воно не використано і техумови не видавалися.

Оце, як на мене, може бути якийсь компромісний варіант.

Костянтин Валерійович, що ви думаєте з цього приводу?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Андрій Михайлович, ну ви як завжди зрите в корень, але ж я хочу сказати, що ми це вже обговорювали, і, в принципі, діюча система регулювання подразумеває прогнозування відповідної, скажемо так, подушки для того, щоб ОСР мали можливість приєднувати.

Якщо хочете, щоб дискусію не продовжувати вже більш тонко, ми окремо надамо вам відповідну довідку. Але ще раз повторю, ми вважаємо, що дуже слухна ця пропозиція зараз, але вона вже практично реалізована.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей.

Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, я все ж таки повернулася б до вашої першої пропозиції зараз прибрати це з законопроекту, а потім вже після першого читання перед другим ми вже доопрацюємо так, як ви запропонували. Мені здається, абсолютно нормальна пропозиція.

Але, знаєте, краще воно вже буде, якщо будуть якісь певні гарантії для ОСР в тому числі. Ви подивіться, скільки було навантаження зараз на ОСР в зв'язку з агресією Російської Федерації. Ми розуміємо, вони все витягають зараз на своїх плечах. І ще додаткові якісь навантаження на них зараз, мені здається, все ж таки я тут погоджуюся стовідсотково з Олексієм Юрійовичем, треба ж мати ту електроенергію, правда? Бо якщо її взагалі не буде, то тоді будемо мати проблеми.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви дивіться, про що тут іде мова. Мова іде про energy storage, УЗЕ як установки по зберіганню електроенергії. По-перше, вони масово не встановлюються, це досить така дорога на сьогоднішній день технологія і вони масово не встановлюються.

По-друге, ця норма в нас передбачена до кінця наступного року. В наступному році можна встановити без... воно достатньо дороге на

сьогоднішній день. Якби не дороге, то воно б стояло вже, правильно, розуміємо. Чи воно потрібно для енергосистеми, для збалансування енергосистеми? Потрібно. Тобто воно, навпаки, може акумулювати тоді, коли в нас профіцит, і видати тоді, коли дефіцит. Це для енергосистеми точно потрібно. Ми не стимулюємо щось непотрібне, щось шкідливе чи щось зайве. Враховуючи те, що в нас багато сонця, і коли би в нас ці energy storage додалися по країні, це загалом для країни, для енергосистеми і для всіх був би плюс, тому що те саме сонце, воно би не зазнавало обмежень, коли потім...

Тому ви ж знаєте, що ми завжди за компроміс і шукаємо якусь компромісну редакцію по всіх законопроектах. Давайте так само тут ми пошукаємо до другого читання як прописати, щоб убезпечити, щоб компанії не, скажемо так, були більш захищені, і підключимо до цього регулятор, що регулятор теж це передбачить. В нас же є така норма по електрозарядках, по електрозарядках така сама норма є. Тому я навіть не думав, що це спричинить таку складну ситуацію, тому що це просто по аналогії з електрозарядками, як ми прийняли, так само ми приймаємо по цьому energy storage ось.

_____. *(Не чути)* просто вона до ОСП.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Правильно, але електрозарядки навіть і для ОСР, для обленерго застосовано, і всі з цим погодились, ми за це проголосували, що для електрозарядок таке працює. Давайте подумаємо зараз, я хочу ще, щоб...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Можна ремарку?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу, Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Ремарка системна. Дуже хотів би думку шановного Костянтина Валерійовича послухати, заміністра пана Власенка.

Дивіться, в чому системна проблема. У нас єдина країна, може, яка хоче європейською бути, але ніяк не вдається, яка... там основний потік законів йде депутатський. Це дуже складні закони, розумієте, вони дуже системні. Але чомусь уряд для себе... можна послухати, я в тому числі для вас, це ж не урок, нічого, це просто, щоб ви зрозуміли, да? Коли уряд випускає свій законопроект, то там кожні міністерство і міністр ставить узгодження, підпис свій особистий. До того як міністр поставить підпис, всі профільні управління і департаменти, і НКРЕКП має завізувати. І тоді вже випустили законопроект у Верховну Раду, і не дай боже, депутати знайшли якусь нісенітницю, мусять летіти голови. Так було, коли я працював в уряді, розумієте. І тоді це гарантія того, що такі речі узгоджуються, що вони послідовні і все таке інше.

Це черговий депутатський хороший законопроект, за все хороше. Костянтин Валерійович, ви його бачили до того, цей законопроект чи ні? От ви б його завізували, якби він ішов як урядовий, чи ні? Чи зауваження би написали, що є питання, і доопрацьовували би? Чесно скажіть.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ми приймали участь у розробці всіх законопроектів, які ввійшли. Якщо ми бачимо це фактично...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Він депутатський. Ви могли тільки консультативно, вас немає офіційно в цьому процесі, розумієте.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Я про це і кажу, що ми бачили його і робили свої консультативні висновки, аналізуючи ті норми. Я хотів сказати про інше, що це...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Без документів, без слідів.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. ... це фактично законопроект саме від чотирьох законопроектів, да. Я можу сказати, що є там речі, які ми підтримуємо одноставно, і ці речі стосуються гарантій походження й іншого. Є речі, які в нас, скажемо так, виникають питання, але не є критичними. Тому сьогодні ми як би виступаємо за те, щоб крок по прийняттю рішення був зроблений і комітет все ж таки проголосував цей депутатський законопроект, і він був винесений до зали... включений вже.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Добре. Дякую. Я почув.

Тоді друге питання, ми ж переходимо до одного про те, що я сьогодні п'ять разів казав так само, як і пані Вікторія. Тоді де відповідальність регулятора, який не прийняв своєчасно рішення на вимогу законів? Вам навести приклади? Десятки, я наведу, починаючи з "зеленого" тарифу, тарифу на розподіл газу, там на воду теж самка різниця в тарифах виникає, вже скільки там вона, 2,5 мільярда. І ось в чому питання, розумієте. Тоді мусить бути ваша повна відповідальність, якщо ви своєчасно це тарифом не забезпечили, вибачте, і гроші тоді платіть свої за це. А потім... розумієте, про що я веду? Цього немає. Ось в чому і виникає це протиріччя.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Я дуже розумію, про що ви кажете, і питання відповідальності, я все ж таки з вами погоджуюсь, повинно бути дуже ретельно розглянуто в тих формах, закритих засіданнях, які ви запропонували. Це дуже нормальний формат, і я готовий особисто доповісти по кожному моменту там, де щось ми робили. Але я зараз рахую, що дискусія трошки про інше і ще раз прошу членів комітету розглянути можливість цього законопроекту для того, щоб зрушити справу з мертвої точки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

Костянтин Валерійович, одне з... думаю, чому виникли як би нарікання, це зараз же ж той же самий тариф ОСР, я так розумію, там планувався певний графік: 1 січня, потім 1, здається, квітня і воно не зовсім получилось. Я розумію, що є складні обставини, але коли воно не получилось, далі думки закрадаються: а чи далі буде получатися і чи воно буде... І оце от трошки і породжує такі наші складні дискусії.

У мене пропозиція, до другого читання ми зберемося ще раз, подивимося, пропишемо, десь, може, якісь запобіжники поставимо. Ми з чимось згодні, що нам energy storage потрібні, мабуть, може, навіть найбільше на сьогоднішній день. Якщо з чистих джерел, то це, мабуть, саме те, що найбільше потрібне для гнучкості енергосистеми. І якщо нам потрібно, то треба знаходити механізми, як можна покращувати регуляторне середовище, щоб воно в нас з'явилося. Тому що зараз це якийсь, не знаю, чи є там один проект в Україні, він такий там напівекспериментальний, а скоріше, там, не економічний.

Тому я пропоную, давайте ми це, ми в такій редакції зараз схвалимо законопроект, до другого читання ми спокійно сядемо і проговоримо. Ви бачите, в нас було тут два круглих столи, нічого не ховали, все відкрито, прозоро, так само ми тут зберемося і проговоримо. Я впевнений, що знайдемо рішення, бо ми його не можемо не знайти, і все буде добре.

ГРИБ В.О. Значить, я все-таки до статті 33 тоді...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Що за стаття 33?

ГРИБ В.О. Там, де функції, права та обов'язки оператора системи передачі. Я правку також пропоную, там, де витрати на послуги зі зменшення навантаження мають включатися щодо всіх виробників енергії з ВДЕ, які здійснюють діяльність на ринку електричної енергії. Надання преференцій

зараз виробникам, яким встановлено "зелений" тариф, не є обґрунтованим, бо до всіх виробників з ВДЕ має застосовуватись аналогічний підхід.

ШИПАЙЛО О.І. Можна я з процедури?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да.

ШИПАЙЛО О.І. Просто дивіться, у нас, напевно ж, є якісь тут правила, які між собою погодили, всі пропозиції за 24 години чи, може, не чітко 24. Просто таблиця була розіслана, всі мали з нею ознайомитися, тому колеги можуть або підтримати, або утриматися, як би їхнє право. Це з голосу, мені здається, таке... *(Не чути)*

ГРИБ В.О. Остапе Ігоровичу, я вам відповім на це. По-перше...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Спокійно, ми всі це... Виключити норму можна, ми цим формально не порушуємо правило, що заздалегідь, але краще не виключати. А якщо добавляти щось нове, то дійсно це треба розбиратися. Я пропоную, давайте поглянемо, що це таке. Надає послуги, оператор системи передачі надає послуги... який здійснює продаж...

Вікторія Олександрівна, чесно, не вистачає мені IQ, швидко так розібратися, що означає ця норма в контексті всієї системи енергетичного законодавства. Можемо так і помилитися. Тому в мене пропозиція: давайте до другого читання, до другого читання подивимося, да...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)* тому що зараз повернемося до тектонічної проблеми, як у нас готуються документи на комітет. Ми ж завжди теоретично казали, що це мали би бути підкомітети, які б мали запросити всіх, всіх, без виключення, учасників процесу, і ця дискусія мала би там відбуватись. Я, на превеликий жаль, констатую, от в чому зараз

проблема 6133? Тому що його своєчасно не продискутували, він, я розумію, десь в інших кабінетах дискутувався, потім у нас такі конфлікти. А чого нам конфліктувати? Я з вами погоджуюсь, я не можу швидко сказати, що тут стоїть, але у мене питання до авторів: а на якій площадці дискусія була?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Навіть у нас тут були, круглі столи проводилися.

ГРИБ В.О. Андрій Михайлович, вони були, але ті круглі столи, які були, чесно, то не була робота підкомітету, там, де ми розглядали текст повністю законопроекту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. У мене пропозиція. Дивіться, у нас такого ж немає, щоб ми прямо щось таємне щось приймали, немає. Ми завжди намагаємось знайти компроміс. І це допомагає збалансованому розвитку взагалі руху вперед.

Тому до другого читання ми проведемо і круглий стіл, і підкомітет, у нас буде час, тема, ну, з питань... у нас є "зелена" енергетика, Кіт Андрій Богданович є. Це питання, можливо, стосується євроінтеграції, можливо, євроінтеграційний або навіть зберемося всім комітетом на обговорення цього закону, а не підкомітетом на обговорення цього закону. І до другого читання ми його хочемо зробити правильним, коректним, щоб все було добре, тому компроміс ми знайдемо.

Я пропоную, давайте ми зараз його підтримаємо до першого читання, а до другого читання зі своєї сторони обіцяю, що буде обговорення нормальне публічне і...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Аргументи будуть враховані.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да-да.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Якщо у них є аргументи, то нікуди їх не дінемо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, всі логічні аргументи, ми маємо знайти вихід. Да, і щоб він запрацював, я згоден з цим. Тому я тоді ставлю на голосування в цій редакції, в якій він був розісланий, до другого читання, якщо у нас всього лише там таких два-три моменти, то ми їх урегулюємо.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. Да, його зареєструвати, включити в порядок денний і прийняти за основу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, зареєструвати. У мене навіть була думка така... у мене колись була думка, щоб цей... За основу і друге читання, ми на нього йдемо.

БОНДАР М.Л. І точність термінів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Воно нічого не дасть, тому що ми засідаємо все одно довше.

БОНДАР М.Л. Все рівно, щоб було більше часу на комітет.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте попросимо.

БОНДАР М.Л. *(Не чути)* доопрацьований до 9011.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, як доопрацьований до 9011-д.

ГРИБ В.О. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дивіться, Вікторія Олександрівна, це означає, що для подачі правок буде не 14 днів, а 7, а для наших обговорень, а потім цих правок у нас буде більше часу. Тобто розумієте, да? Тому що так ми не зможемо почати обговорення, поки не пройшло 14 днів, бо ще хтось може нові правки подати, нові-нові-нові. А так ми тоді ...

_____. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Якщо буде треба, то зможемо. Сподіваюсь, що тут не буде як би цих...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я думаю, що ті, у кого є реально щось сказати, вони за тиждень...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, підготують. Тому що ми його знаємо, цей закон, він з'явився не вчора взагалі, а сама концепція з'явилась раніше.

Тому за те, щоб підготувати комітетський доопрацьований, його зареєструвати і схвалити, і подати Верховній Раді для голосування за основу на найближче пленарне засідання, і скоротити строк подачі правок до 7 днів.

Який пункт 5?

_____. *(Не чути)* порядку денного номер такий.

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, да, да, щодо відновлення та зеленої трансформації енергетичної системи, так. До речі, ми даємо можливість навіть інвесторам будувати на стороні споживача генерацію, і у них будуть певні взаємовідносини між інвестором і споживачем, де інвестор може забезпечувати генеруючу установку, і такі підприємства, що теж корисно з точки зору розвитку розподіленої генерації.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович. Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович. Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. До речі, хто хоче підписати його, ми домовилися, що Жупанин Андрій Вікторович поставить перший підпис, Олег, там організуйте процес.

_____ . Буде короткий час для підписання. Я дам картку реєстрації, там буквально протягом години я буду просити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ви в чат нам напишіть. Да, ви нам в чат напишіть, коли починається відлік часу, коли на підписання є. І Андрій Вікторович... *(Не чути)* Андрію Вікторовичу, дайте йому 10 хвилин. Побачите, що він прочитав, щоб синім засвітилося, і після цього вже повідомте всіх решта.

_____ . *(Не чути)*

_____ . Дякую, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович. Камельчук Юрій
Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович. Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович.

КРАСОВ О.І. Красов – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Кучеренко Олексій Юрійович.

Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Нагорняк – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович.

ПРИПУТЕНЬ Д.С. Припутень – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна.

СКОРОХОД А.К. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Совсун Інна Романівна.

СОВСУН І.Р. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. Хлапук – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. Шаповалов - за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 22 голоси – за. Рішення прийнято.

_____. Андрій Михайлович, а можна ремарку невелику.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да, прошу.

ЖУПАНИН А.В. Я хочу звернути увагу всіх, хто нас слухає, що, по суті, цей доопрацьований законопроект в редакції законопроекту 9213 про зелену трансформацію, яка реєструвалася. Тому, якщо ви вже читали мій законопроект, то буквально 10 відсотків нових положень з'явилося. Вам буде просто зручно розуміти, що це не абсолютно новий документ, це доопрацьована редакція, яка узгоджена зараз, по суті, майже всіма членами комітету.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це доопрацьований по всіх цих редакціях, які було і там багато взято дійсно, найбільше з тієї редакції, яка була зареєстрована самою останньою.

ГРИБ В.О. Можна буквально одну хвилиночку. Я просто не побачила відразу. Тут пан Андрій Конеченков, на превеликий жаль, він каже, що у нього не було можливості виступити. Він просто говорить – я розумію, що ми вже прийняли рішення, це для майбутнього – він просить, і вони надіслали нам листа, щоб ми технічні умови продовжили ще на три роки, а не на один чи на два, на скільки...

ГОЛОВУЮЧИЙ. На два.

ГРИБ В.О. Вони просять на три. Я просто не могла не озвучити, тому що попросив.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я особисто – за. Тому що мені здається, що цей механізм державі нічого не коштує. Це не давати якісь додаткові дотації, субсидії чи "зелені" тарифи. Єдине, мабуть, правильно, щоб ці "зелені" тарифи були, щоб ці технічні умови були оплачені якось, але давайте до другого читання розберемося. У мене особисто тут немає заперечень, сядемо обговоримо. Зрозуміло, прийнято, є рішення по цьому питанню. Всім дякую і сподіваюся, що на найближчих сесійних засіданнях воно буде проголосовано.

Рухаємося далі. Наступне питання – це про біометан, а саме проведення 4 травня 2023 року спільне з Комітетом з питань аграрної та земельної політики комітетських слухань на тему: "Розвиток виробництва альтернативних джерел енергії, а саме – біометану, водню, інших синтетичних газів та біоетанолу".

Андрій Вікторович Жупанин просив, щоб ми це прийняли рішення комітетом про спільне засідання, спільне комітетське слухання. Аграрний комітет відповідне рішення прийняв, тому...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. На якій площадці?..

ГОЛОВУЮЧИЙ. На нейтральній. Вони придуть сюди в наш цей...
внизу разом проведемо. До речі, я думаю, що це дійсно може бути дуже
цікаво, тому що ми дуже аграрна держава, і з експортом сировини так чи
інакше виникають якісь проблеми. Відходи або навіть продукти переробки,
вони можуть бути серйозними енергетичними ресурсами, починаючи від
біомаси, тому давайте разом... *(Загальна дискусія)*

Позитивна енергія від нас. Тому давайте проголосуємо за відповідні
комітетські слухання.

Бондар Михайло Леонтійович.

БОНДАР М.Л. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Волинець Михайло Якович.

Герус – за.

Горобець Олександр Сергійович.

Гриб Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Єфімов Максим Вікторович.

Жупанин Андрій Вікторович.

ЖУПАНИН А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іоффе Юлій Якович.

ІОФФЕ Ю.Я. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Камельчук Юрій Олександрович.

Кісільов Ігор Петрович.

Кіт Андрій Богданович.

КІТ А.Б. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Костюх Анатолій Вячеславович.

КОСТЮХ А.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Красов Олексій Ігорович. Красов Олексій Ігорович,
як ви до аграріїв відноситеесь? Немає.

Кучеренко Олексій Юрійович.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я сам аграрій з дитинства. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мороз Володимир Вікторович.

МОРОЗ В.В. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мулик Роман Миронович.

МУЛИК Р.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Нагорняк Сергій Володимирович.

НАГОРНЯК С.В. Аграрний округ – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. За.

Пивоваров Євген Павлович.

ПИВОВАРОВ Є.П. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Припутень Дмитро Сергійович. Припутень Дмитро Сергійович.

Семінський Олег Валерійович.

СЕМІНСЬКИЙ О.В. Як автор проекту бо біостанолу – за.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Скороход Анна Костянтинівна. Скороход Анна Костянтинівна.

Совсун Інна Романівна

СОВСУН І.Р. Я – за. І окремо скажу, Андрій Жупанин про це знає, що є великий інтерес в цьому напрямку в межах міжнародних партнерів. І може, варто подумати, чи є сенс на цей івент їх запрошувати, не знаю. Але зацікавленість дуже потужна, це я можу підтвердити. Якщо буде розуміння, що можемо запросити міжнародників, то я можу допомогти з контактами тут.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я думаю, що можемо, можливо, по відеозв'язку. Там, по-моєму, є можливість відеовключень.

Хлапук Максим Миколайович.

ХЛАПУК М.М. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шаповалов Юрій Анатолійович.

ШАПОВАЛОВ Ю.А. За.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шипайло Остап Ігорович. Немає.

Юнаков Іван Сергійович.

ЮНАКОВ І.С. Юнаков – підтримує.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрченко Олександр Миколайович.

ЮРЧЕНКО О.М. Підтримую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. 18 голосів – за. Рішення прийнято, рішення прийнято.

Йдемо до наступного питання. Щодо відновлення експорту електричної енергії. Було питання, яке у нас піднімалося. Щоб це максимально перевести в конструктив, ми би хотіли просто почути, можливо, останній статус і наскільки норми нами запропоновані в законопроект можуть допомогти, і наскільки, можливо, якісь норми вторинного законодавства або, можливо, навіть двосторонні перемовини з нашими сусідами, європейськими країнами, можуть допомогти. І якщо будуть запитання, тоді можна буде їх задати.

Прошу, Костянтин Валерійович, коротенько статус, що з тією ситуацією, як вона рухається, як вирішується?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дуже болюче питання. Чому болюче? Тому що були спроби перевести цю дискусію виключно в медійний простір, що не є правильним, на мою думку. Однак це було зроблено і ви бачили минулий тиждень як це все відбувалось. За нашою ініціативою, за моєю ініціативою після переговорів з Артуром Лорковські була проведена нарада Energy Community під головуванням, вони модерували. Були присутні представники Єврокомісії, ENTSO-E, а також регулятор Словаччини – ОСП Словаччини, ми і ОСП України. На цій нараді були визначені причини припинення експорту, вони наразі відомі, відомі винуватці, але саме головне по статусу

були розроблені подальші кроки для того, щоб терміново відновити експорт до Словаччини.

Кроки полягають в тому, що зараз ОСП, як це передбачено відповідною статтею закону, наш ОСП український погоджує з словацькою стороною порядок проведення односторонніх аукціонів, після погодження надасть на затвердження у відповідності до закону до регулятора. Після погодження регулятором цього положення аукціону на Словаччину обсягом 200 мегават можуть бути відновлені.

На жаль, після 16 березня 2022 року ми спромоглися досягти обсягу експорту електричної енергії технічно на рівні 400 мегават. Да, ми знаємо з вами, що імпорт на сьогоднішній день після введення в роботу лінії 400 кіловольт... *(Не чути)* вже дозволив на рівні 1050 мегават. Це дуже серйозна проблема і для подолання цієї проблеми регулятор втрутився в цю проблему, тому що вона не рухається, на жаль, з місця, і попросили представників ENTSO-E, а також Європейської комісії залучити представників регулятора до переговорів з цього питання. На жаль, за рік ми не здвинулися з місця.

Щодо поточного статусу проведення спільних аукціонів, шановні народні депутати, я хотів би звернути увагу, що в медійному просторі були сплутані всі карти: проведення односторонніх аукціонів, проведення спільних аукціонів. Тому ми сьогодні маємо статус такий, що проголосований закон REMIT включає в себе правку, яка дозволить регулятору погоджувати розроблений та погоджений з іншим ОСП, розроблений нашим ОСП, порядок здійснення спільних аукціонів. І отримавши законодавчий документ, ми спростимо цю процедуру як по часу, так і з дворівневого стану переведемо її в однорівневий.

Тому проблема почала вирішуватися, але це стратегічна проблема і до проведення спільних аукціонів по оцінці того ж Energy Community даже після прийняття закону пройде не менше трьох місяців. Зараз ми повинні сосредоточитися на тому, щоби проводити односторонні аукціони і постачати нашу електроенергію до країн Європи, тому що ми маємо сьогодні профіцит.

І крім того, що країна втрачає кошти від проведення аукціонів, вона втрачає також кошти від обмеження і оплати сонця, вітру – возобновляемых источников енергії, хоча б ця електроенергія могла експортуватися.

Тому ще раз наголошую на тому, що питання здвинулося, зараз воно під контролем регулятора, і надіємося, що ОСП найближчим часом надасть розроблений і погоджений з ОСП Словаччини документ, який ми терміново розглянемо і надамо право проводити односторонні аукціони повністю нашим ОСП.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А коли приблизно по датах очікуємо відновлення експорту?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Ми чекаємо документ від Укренерго. Я думаю, так як їхні представники тут присутні, хай вони нададуть відповідь, щоб я за них не відповідав. Хоча на нараді Energy Community...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. ...була домовленість уже про це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

Давайте дамо слово Укренерго, а тоді задамо питання або тим, або тим – до кого будуть.

Прошу, Укренерго: який статус, яка ситуація і коли можуть бути новини про відновлення експорту електроенергії? Секундочку, у нас, по-перше, у когось включений мікрофон, мабуть, всім – виключіть мікрофони.

_____. Ви мене чуєте?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Секундочку. Аня Скороход, виключи, будь ласка, мікрофон, Анна Костянтинівна. У нас ютуб-трансляція є, тому суперсекретну інформацію можна не вказувати, але те, що несекретно, то прохання нам розповісти, що зараз відбувається і коли ми можемо очікувати відновлення цього експорту.

_____. Добре. Мене чути? Все в порядку, да?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Чути, чути, все добре.

_____. Перше: щодо Словаччини, ми очікуємо сьогодні коментарів від ОСП Словаччини. На жаль, ми ще їх станом на годину тому не отримали. Якщо ми встигнемо сьогодні ще з ними попрацювати, попрацюємо сьогодні. Тим не менше ми плануємо, якщо там не буде ніяких бар'єрів, які неможливо подолати самостійно, але, я думаю, таких не буде, то в понеділок, максимум у вівторок ми зашлемо його на погодження до регулятора для угод.

Далі, я хотів би дещо сконцентрувати увагу на тому, на загальному статусі експорту як такого, а не тільки на словах. Абсолютно вірно було сказано, що європейські правила і європейські практики, і європейські регуляції всі кажуть, що аукціони мають бути спільними, і це є беззаперечно метою, до якої Укренерго намагається дійти. ОСП Угорщини принаймні з формальної точки зору ще в червні минулого року заявив, що виключно аукціони на платформі JAO, тобто аукціони проводить не оператор системи передачі будь-якої сторін, а спеціальна установа європейська. І якщо, допоки не будуть проводитись аукціони на JAO, вони комерційні обміни з Україною не розпочнуть. Для того, щоб працювати на JAO, необхідні відповідні зміни до Закону України "Про ринок електричної енергії", які сьогодні були підтримані комітетом, я ще раз дякую.

Додатково потрібні вирішення питання про ПДВ. Такі консультації ведуться з Міністерством фінансів і готуються відповідні зміни, опрацьовується текст. Сподіваюся, що він буде напрацьований як можна скоріше. Тим не менш ми бачимо перспективу запуску ЈАО через два місяці після того як обидва закони – тобто той, який сьогодні підтримав комітет і необхідний законопроект, який буде, зміни до Податкового кодексу про ПДВ – будуть прийняті. Тобто це для мене складно спрогнозувати, коли можуть бути обидва закони проголосовані в парламенті і наберуть чинності, але після закону, вторинного законодавства, ми бачимо, що два місяці має вистачити на все і відповідні вже тексти готуються вторинного законодавства і так далі.

Але, тим не менше, є ще і... так, цю позицію висловив ОСП Угорщини. Також ЈАО є цільовим з перших днів угоди з поляками і ЈАО був, є цільовий для Словаччини. З Румунією ситуація дещо відрізняється, тому що, нагадаю, що румуни були першими, які погодилися імпортувати з України електричну енергію в червні минулого року. Хотів би відзначити той факт, що синхронізація відбулась дуже на півтора року раніше, а експорт відкрився на два роки раніше ніж план. Тому ми ще всі гроші, всі мегавати, які були експортовані до сьогодні, є з випередженням попереднього плану.

Тим не менше, румуни сказали: "Да, ми хочемо спільні аукціони, ми готові розпочати їх на неспільних аукціонах". Але ми домовились з ними, що спільні аукціони будуть проводитись на платформі Укренерго, а не на ЈАО. І відповідні вимоги вони не висували щодо ПДВ. І план був такий, щоб з нового року 2023-го вже були перші спільні аукціони запроваджені в Україні саме з Румунією. Була підписана відповідна дорожня карта, вона передбачала зобов'язання як ОСП України, так і Румунії. Туди входили чотири основних пункти, це розроблення цих правил спільних, погодження їх ОСП, затвердження регулятора в Румунії, затвердження регулятора в Україні. В кінці вересня всі пункти, ні, вже на початку жовтня 2022 року всі пункти були виконані ОСП, про це є відповідні офіційні листи, є постанова регулятора Румунії. В Україні, на жаль, такі зміни не були прийняті. Станом

на сьогодні не прийняті. Більше того, румуни вже сьогодні відмовляються від такої опції і теж кажуть, що тільки ЈАО.

Тому підсумовуючи щодо аукціонів можна сказати наступне, що всі аукціони, окрім Молдавії, будуть як цільові не є ЈАО. На сьогодні позиція Румунії та Угорщини категорично не проводити односторонні аукціони, а тільки ЈАО, тобто це через місяці, точно не тижні. Зі словаками, як Костянтин Валерійович повідомив, ситуація вирішується. Сподіваюсь, до кінця наступного тижня всі формальності будуть завершені і розпочнуться нові аукціони.

З Польщею ми готуємо також відповідну угоду. Коли буде готова інфраструктура з формальної точки зору, я сподіваюсь, що це розпочнеться з другої половини травня. Вона розпочнеться на неспільних аукціонах, але цільова модель також ЈАО.

Я сподіваюсь, що я не дуже сумбурно пояснив. Готовий до відповіді. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Все зрозуміло. Тобто до кінця наступного тижня очікується поновлення ситуації, там де можна швидко. А те, що несильно швидко, то це декілька місяців треба для запуску ЈАО. Відповідні норми в законі вже будуть по ЈАО. А взагалі по спільних аукціонах з того, що ми розуміли, ми коли приймали Закон про сертифікацію, там... *(Не чути)* Тому з цим зрозуміло.

Ще у мене питання. Я був на конференції парламентарів країн ЄС, і там спілкувався з головою словацького комітету, з головою комітету словацького парламенту. У них там, по-моєму, з економічних питань він називається, туди входять енергетики, Пітер Кремський – голова цього комітету, він казав, що він також буде допомагати і підштовхувати. І якщо потрібна десь наша допомога, можемо на їхніх депутатів. У нас є з групи дружби Анатолій Вячеславович Костюх, він Словаччину знає краще, ніж Київ. Тому якщо вам потрібно щось, ви говоріть, звичайно, що ми будемо допомагати.

_____. Дякую, Андрій Михайлович, буду мати на увазі.
Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Дякую.

Враховуючи те, колеги, що ми дійсно у відкритому ефірі, як правильно зазначають колеги, я не про те, що тут військові таємниці, тут головна таємниця розкривається в тому, що, перше – великий провал, давайте речі своїми іменами називати, А друге, безумовно, як мінімум ми бачимо повну розкоординацію між діями певних інституцій як господарюючих суб'єктів, так і інституцій, щоб далі не продовжувати.

Саме тому я вважаю, що я не знаю, наскільки у нас є повноваження, нам цікаво би було розібратися, але в закритому режимі, я переконаний, але якби-то не було формально. Я брав участь у засіданні НКРЕКП позавчора, окремо, не хочу коментувати, там переносилося воно, одне питання, можна було своєчасно провести, але тим не менше я виступив і підтримав рішення регулятора стосовно проведення невідної позапланової перевірки ліцензіата під назвою НЕК "Укренерго" стосовно дотримання ліцензійних умов, в тому числі того, що стосується своєчасних дій.

Ми дочекаємося, безумовно, ви виконаєте свою роботу. Але знову-таки питання: це буде у вас засідання, наскільки я розумію, я дякую, що ви мене запросили. Якщо ми зробимо певну групу моніторингу, я думаю, ми зможемо понаблюдати для того, щоб з'ясувати, що насправді відбулося, бо я переконаний, що НКРЕКП якийсь свій висновок буде робити і відповідно якісь санкції або застосовувати, або не застосовувати до ліцензіата.

Але на останнє хочу сказати одне: ситуація, вона екстраординарна, дійсно, під час війни, під час грошового дефіциту ми втрачаємо – не ми, енергетичні компанії втрачають гроші, вугільні компанії, вугільники

недоотримують гроші, а ми бачимо, як воно стало вже публічною такою проблемою. Тому тут я би порадив відповідним посадовим особам, я не знаю, хто, чесно вам скажу, я не знаю, мабуть, це все ж таки формально Прем'єр, бо як би то не було НКРЕКП – це у нас орган хоч і спеціальний, але виконавчої влади, і Укренерго – це компанія, акціонером є Кабінет Міністрів.

Давайте звернемося тоді до уряду, хай вони проведуть службове розслідування, делегуємо, не треба всіх депутатів – одного, двох, яким довіряємо, але головне, щоб на майбутнє цього не було. Бо ми поки говоримо, що під час профіциту ми експорт не робимо, вчора ми читаємо заяву, що готуйтеся до дефіциту вже, і заява це Укренерго. Не знаю, треба її робити чи ні в такій ситуації, але мене це все трошки насторожує, напругає, я б так сказав.

Тому я особисто чекаю відповідно рішення комісії стосовно перевірки, це формальна буде ознака, але я би колегам пропонував звернутися до уряду, провести відповідне службове розслідування. Це дуже не... це не дрібниці, повірте, така розкоординація.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за позицію.

Прошу, Вікторія Олександрівна.

ГРИБ В.О. Колеги, я погоджуюся з тим, що в нас є розкоординація. І на превеликий жаль, ми на сьогодні не бачимо вирішення багатьох питань, які піднімалися, до речі, і на проведенні... круглий стіл ми проводили на базі підкомітету з енергетичної безпеки. Тут хотілося б подивитися з експортом проблеми, хоча міністерство 7 квітня, мені здається, вони зняли той ban, який вони наклали. Треба було це раніше ще робити.

Але, Олексію Юрійовичу, ви зараз кажете про те, що буде дефіцит. Так, він буде тільки тому, що компанії підуть там – розуміємо, і Енергоатом, і теплові станції – вони підуть зараз у ремонтну кампанію. І якщо ми будемо зволікати з тарифами, підвищенням тарифів, якщо будемо зволікати з тим,

щоб прибирати прайс-кепи, то в нас не тільки будуть ці проблеми, нові графіки взимку, а також і влітку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую вам за ваші коментарі.

Я ще від себе додаю, що, можливо, якщо в нас трошки загальмувалося питання з експортом, з експортом електроенергії ускладнилося... я от зараз прямо дивлюся накопичення вугілля на складах і бачу, що в нас зараз накопичення вугілля більше, аніж було в 2022 році, і більше, аніж було в 2021 році. Тобто на сьогоднішній день у нас вугілля на складах більше, ніж за минулі два роки абсолютно.

ГРИБ В.О. Так. Може, дати можливість все ж таки їм зараз імпортувати, експортувати?

ГОЛОВУЮЧИЙ. В нас, колеги, склад не був... склад... *(Не чути)* досить великий. але відносно цього виросло. Сьогодні більш ніж 1 мільйон 200 є. Да, накопичення відбувається. І станом на сьогоднішню дату в нас більше і як у воєнний 22-й рік на цю дату, і як в довоєнний – теж більше. Тому, можливо, є сенс дозволити...

ГРИБ В.О. Зняти...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ну, зняти, можливо, щоб ризиками управляти, дозволити в якихось лімітах експорт того ж вугілля і це теж може бути фінансовий ресурс для відновлення, можливо, навіть в якихось лімітах і навіть експорт газу, який обговорювався. Але знову ж таки, щоб ми знайшли баланс, з однієї сторони, підготовка до наступної зими, але, з другої сторони, якщо вже електроенергія, да, що таке електроенергія дуже часто? Електроенергія – це використане вугілля і газ для цього... *(Не чути)* е йде, то на місяць дозволити, наприклад, щоб цей...

ГРИБ В.О. Сто відсотків, але треба бути гнучкими і це робити.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. Тому як варіант. Але тут має перш за все, мабуть, міністерство подумати і подивитися, наскільки ситуація буде контрольована і стабільна напередодні наступного опалювального сезону.

Бачу, піднята ще рука у... піднята рука Укренерго? Так, прошу Укренерго.

_____. Я хотів би ще додатковий коментар, я думаю, що він...

_____. *(Не чути)*

_____. Україна має невикористаний експортний потенціал... *(Не чути)* доповідав про країни ENTSO-E, мається на увазі – європейські, у нас недозавантажений профіль на Молдавію і це, з одного боку, додатковий ринок збуту і там виключно газова генерація. Більше того, вона належить Російській Федерації і конкурувати там, я думаю, достатньо було б логічним, з одного боку. З іншого боку, ми бачимо тенденцію до того, що експорт, який все ж таки йде в Молдову, дуже схожі обсяги, майже ідентичні, вони далі йдуть до Румунії. Тому експорт, на сьогоднішній день експортний потенціал він є, він не завантажений на повну і компанії мають можливість експортувати. Питання, що треба попрацювати з ринком збуту і домовитись про це.

І це ремарка щодо обмеження чи якогось блокування експортних можливостей, вони є. Да, звичайно, чим більше направимо – це, звичайно, краще, ми над цим працюємо. Підкреслюю, що навіть той факт, що хоч щось було, це виключно не за планом, а набагато і раніше, і більше обсягів.

ГРИБ В.О. Колеги, не приймається, от правда, не приймається. Тому що зараз ми працюємо в військовий стан. Я маю на увазі, у нас війна, ми не можемо просто сидіти і говорити, що: вибачте, оцього нам за планом було два роки тому. Якби у нас не було війни, все було б за планом. А якщо на сьогодні у нас в компанії просто немає коштів для того, щоб провести ремонт компанії, то ми повинні робити все можливе для того, щоб вони мали ті кошти.

_____. Вікторія, я дякую, я саме так і сказав, що ми працюємо над тим, що знаходимо тимчасові рішення і розблоковуємо. Я саме до цього і веду.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло.

_____. Хотів просто ще, можливо, новина буде. Десь всередині травня буде почергово переглянуто обсяги експорту, принаймні розрахунки мають бути готові. І десь у другій половині травня ми зможемо вас ще проапдейтити щодо розвитку цих...

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре, дякую.

Але якщо говорити про Молдову і цю генерацію, яка там є, то, мабуть, нашим може бути складнувати це конкурувати. Мабуть, одні з небагатьох, хто зможуть конкурувати – це ті, хто мають низькі маржинальні затрати – це, мабуть, виробники з ВДЕ, в яких низькі маржинальні затрати. Тому, власне, ми і хочемо, щоб вони могли десь по feed-in-premium працювати або щоб могли експортувати. І тоді це для вашого енергобалансу буде корисно, тому що в обідні години якраз більше електроенергії може піти на ту саму Молдову, і вони зможуть виграти там конкуренцію. Тому дійсно за цей ринок збуту також потрібен не забувати

Олексій Юрійович Кучеренко.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я одну ремарку. Тут пані Вікторія питання тарифів підняла. Ну, зрозуміло, наскільки це соціально значуще питання. Я до чого веду? Колегам пропозиція, якщо підтримують. Формально ми... ну, це не наша, так би мовити мова, з одного боку парафія, бо це повноваження уряду, Постанова про ПСУ. З іншого боку, за нами є парламентський контроль, і ніхто його не скасовував. І ми депутати, хочемо ми, чи не хочемо, ми на ці питання перші будемо відповідати... да, в тому числі.

Тому моя пропозиція знов-таки в закритому режимі задля мінімізації... спокійно поговорити з відповідними інституціями, запросити в гості, що я хочу просто подивитися реальні от розрахунки якісь, ситуацію яку, ну, щоб для себе, я думаю, і вам, мабуть, цікаво якусь свою позицію сформулювати. Це просто пропозиція до вас, колеги. якщо підтримаєте, це все можна об'єднати, і наступного тижня, так би мовити, якось там поговорити. Недуже довго, але..

ГОЛОВУЮЧИЙ. Це може бути зустріч, мабуть, вже без онлайн-трансляції, яка буде передбачати розуміння того, які у нас є нагальні проблеми щодо підготовки до наступної зими, які щодо е-дефіциту коштів внаслідок ПСО, що з цим можна робити. Тобто первинне ж – не тарифи навіть там для споживачів, а первинне – проблеми. Якщо проблем немає, то і тарифи міняти не треба, або можна ще і понижувати. А якщо проблеми є, то тоді треба думати, що з цим робити. Тому перш за все треба ідентифікувати проблеми, їх обговорити, і тоді подивитися, якого вони масштабу, і як можна їх вирішити за допомогою яких рішень. Тому я підтримую цю пропозицію.

Давайте разом те, що ми... це об'єднати, да. Те, що Костянтин Валерійович сьогодні вже говорив, об'єднати і зробити таку зустріч на наступному тижні. Підтримується?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Якщо можливо, чи якщо буде об'єднуюча зустріч, все ж таки просьба перенести ще на тиждень, тому що згоду я давав переговорити по першому питанню на... якщо робити общую зустріч, давайте через тиждень, через понеділок ми готові підготуватися повністю і бути готові відповісти на всі питання.

ГОЛОВУЮЧИЙ. О'кей. Але тут мається на увазі, це не буде якесь там наше формальне засідання комітету, це буде більше в режимі обміну думками, тому не потрібно сильно напружуватися з цього приводу. Це не буде якесь в нас таке, да-да, без телекамер, без нічого, просто живе спілкування. О'кей. Добре. Прийнято. Подумаємо тоді, можливо, рознесемо, зробимо дві зустрічі тоді.

Є ще якісь запитання чи коментарі по цьому?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Костянтин Валерійович, а скільки перевірка буде ця іти Укренерго?

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дивіться, перевірки назначаються тільки, ми вже практично розуміємо, що сталося, формальний признак по перевірці вказує на те, що практично до кінця наступного тижня буде йти перевірка.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Тобто засідання буде відповідне НКРЕКП?...

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Буде відповідне засідання, але ми повинні витримати всі регламентні терміни, які прописані в наших нормативних документах.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. З цим зрозуміло. Зрозуміло, що ситуація рухається. Ми зі своєї сторони законодавчі зміни прийняли, швидке рішення очікуємо по швидкому відновленню по тих... по Словаччині, по тих країнах,

по яких можна до кінця наступного тижня. Більш довге потребує декілька місяців, під більш довге законодавчі зміни ми сьогодні схвалили, сподіваюся, вони будуть схвалені в сесійній залі. Тому тут ніби в нас є певний план і по ньому потрібно рухатися.

Дякую вам за участь і за відповіді по цьому питанню.

УЩАПОВСЬКИЙ К.В. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі.

До наступного питання переходимо. Наступне у нас – це бронювання співробітників енергетичної галузі.

Вікторія Олександрівна, ви ініціювали питання.

ГРИБ В.О. Так, Андрію Михайловичу. Дякую за те, що включили в порядок денний засідання комітету.

З паном Михайлом Бондарем ми прийняли участь у пленумі профспілок вугільної галузі. І одне з критичних питань, які піднімали на цьому пленумі, це було питання бронювання співробітників, тому що на сьогодні не виконується Постанова Кабміну про бронювання. На сьогодні є просто такі факти, які, мені здається, працюють на Російську Федерацію, коли, наприклад, Павлоградвугілля, почали зупиняти всі автобуси, які їхали на першу зміну, затримали роботу більше чим на годину. І там це ж не один автобус, який зупинили, а зупиняли всі автобуси, тобто вони практично зірвали повністю роботу підприємства, яке підпадає під гриф критичної інфраструктури.

Я отримала звернення, я, до речі, надіслала всім колегам в нашій групі комітетській, від пана Андрія Зиміна, який на сьогоднішній день очолює Профспілки працівників вугільної промисловості України... Укрпрофспілка, там, де вони звертаються до нас, щоб ми сьогодні от якраз і виконали функцію депутатського контролю, чому не працює законодавство, щоб ми не

залишили ці факти. Там не тільки Павлоградвугілля, до речі, також зверталися і профспілки Львіввугілля, в них також не працює на сьогодні ця постанова Кабінету Міністрів. Якщо так будуть продовжувати, то будемо мати проблеми. Це питання стосується безпосередньо, мені здається, підкомітету з енергетичної безпеки.

Тому, колеги, якщо ви підтримуєте, ми зробимо запити сьогодні і до РНБО з цього приводу, і до керівництва військового Генштабу для того, щоб вирішити це питання. І обов'язково, так, будемо тут працювати з Міненерго. До речі, якщо пан Юрій Власенко зараз на зв'язку, то я би дуже хотіла, щоб він додав з цього приводу.

Дякую.

ВЛАСЕНКО Ю.М. Да, доброго дня, колеги, ще раз. Якщо ви знаєте, була зроблена Кабінетом Міністрів зміна до Постанови по бронюванню. І 27.01.2023 року зміни до постанови передбачали, що підприємства енергетичної галузі мали можливість і мають можливість бронювати 100 відсотків персонал, і в тому числі і дефіцитні професії. На сьогоднішній день ми опрацювали по всіх наших підприємствах відповідно до вимог цієї постанови, внесли до критичної інфраструктури їх і подали до Генерального штабу. Але є там проблема, що бронювання не відбувається так оперативно, як планувалось. І ця проблема в першу чергу зараз іде по шахтарях, оскільки, я, як би кажуть, не хочу скаржитися, але неможливо зв'язатися з Генштабом, де визначили б, де і на якому етапі розгляду та чи інша компанія. І ми вже намагаємося і пишемо додаткові листи щодо пришвидшення розгляду.

І був випадок на підприємстві "Павлоградвугілля", де зупинили повністю всю зміну, от я не пам'ятаю, сім чи вісім автобусів і всім вручили повістки. І це така якась масована акція, вона, ... м'яко кажучи, не дуже гарно при тому, що всі документи подані на бронювання, їх не забронювали і вручили їм повістки.

Хотілося б просто якоїсь комунікації в частині того, щоб пришвидшили розгляд, якщо доцільно, то, може, збільшили кількість персоналу, яка займається розглядом у процесі бронювання. Наскільки нам відомо, там невелика кількість людей і вони не справляються, можливо, з цим напливом інформації по бронюванню, яка є.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, Юрій Миколайович. Зрозуміло.
Олексій... *(Не чути)*

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Юрій Миколайович, якщо можливо. Дивіться, є засідання уряду, да, є два члени уряду, дуже шановні – це наш Герман Валерійович і Олексій Юрійович, тезка мій. Можна попросити Германа Валерійовича, щоб він підійшов до Олексія Юрійовича і попросив виправити цю ситуацію? Це ексцес виконавця, да, щось відбулось.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олексій Юрійович – це Резніков, я так розумію?

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Да, це не я точно, це Резніков поважний. Воно все там швидко, може, переговорах вони і вирішать це питання. Моя порада. Я сам Герману Валерійовичу підкажу, добре.

ГРИБ В.О. Є тільки одна поправочка, зупинили не 7 автобусів, а 27, щоб ми розуміли.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Іванович, прошу.

ВЛАСЕНКО Ю.М. Вибачаюсь, я 7 сказав?

ГРИБ В.О. Так, ви сказали 7.

ВЛАСЕНКО Ю.М. 27. Вся зміна, яка їхала, була вся зупинена і на пів дня зупинилась робота шахти, яка є основною видобутку вугілля.

_____. Колеги, дивіться, я не буду повторювати те, що пані Вікторія казала і пан Олексій. Діло в тому, що дійсно ситуація дуже якась така цікава, і якщо, наприклад, взяти Волинь і Львів, ми якраз на зустрічі з профспілками почули дуже цікаву історію. На Волині і на Львівщині виявляється, хочуть засилити деякі шахти, наприклад, там 9 "Нововолинська", і шахта "Надія" людьми, які відбувають покарання за нетяжкі злочини. І відповідно будуть їх навчати добувати вугілля, тобто людей, які не мають фаховості в тому, щоб добувати вугілля. А паралельно хлопцям, які мають згідно закону бронь, які мають досвід добувати це вугілля, вручають повістки. Тобто якийсь такий дуже цікавий прецедент.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можна уточнююче питання? А ким це прийнято рішення? *(Не чути)* після помилування, люди, вони ж...

_____. Дивіться, якраз на засіданні профспілок був і міністр, і заступник пан Юрій. Інформацію вони почули. Тобто, я думаю, що в міністерстві, тому в їхньому відомстві ці шахти. Я думаю, що вони розбираються. І Герман Валерійович сказав, що буде якийсь аудит на тих шахтах, і треба чітко дати всю інформацію аудиту: що, хто, що там, хто дав таку вказівку і чому так відбувається. Тобто я надіюся, що це зараз розбереться. Тобто міністерство про це почуло, і міністерство цим займається в тому числі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло. А це якась неофіційна інформація. Я думаю, що це навряд чи це можливо згідно чинного законодавства, щоб просто людей з місць позбавлення волі хтось волонтаристські переводив на якісь заводи чи фабрики.

_____ . Але, діло в тому, якщо подивитися відео, наприклад, яке було під час засідання комісії чи там депутатського корпусу в місті Червоноград, наприклад, це питання піднімали, задавали голові Червонограда там у Червоноградській ОТГ. Наприклад, працівники, які приїжджають і говорять, що вже звільняють цехи, викидають дороговартісне обладнання, яке колись, наприклад, закупили для швейного цеху. Тобто швейний цех викидають...

ГОЛОВУЮЧИЙ. А хто викидає? Це приватне?...

_____ . Це шахта "Надія", наприклад. Це на шахті "Надія". Значить, керівництво отримало вказівку і керівництво шахти виконує цю вказівку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, вони можуть викидати, може, договір оренди не продовжили чи ще щось, це...

_____ . Це їхнє обладнання. Це шахта колись закупила обладнання, це не чиесь обладнання, це іменно шахтарське обладнання. Тобто вони мали на території шахти "Надія", наприклад, свої підсобні підприємства. Вони шили собі форму, вони вирощували свиней, вони годували працівників, пекли хліб – тобто вони мали все своє.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По шахті номер 9 я такого не чув. Був там на цих вихідних, там такого, сподіваюсь, що і не буде. Це неможливо так просто...

_____ . Пане Юрій, дивіться, вже пройшло пару днів після... щось вже вияснилось з цього приводу?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрій Миколайович, ви щось чули?

ВЛАСЕНКО Ю.М. Дивіться, я чув тільки від людей, але якоїсь офіційної інформації до нас не надходило щодо залучення до видобутку вугілля...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ув'язнених.

ВЛАСЕНКО Ю.М. Да, ув'язнених. Да, дійсно зараз по шахті "Надія" іде аудит, де ми також це питання маємо розглянути.

ГОЛОВУЮЧИЙ. По шахті "Надія" іде аудит?

ВЛАСЕНКО Ю.М. Да.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Тобто ув'язнених може стати більше?

ВЛАСЕНКО Ю.М. В залежності від результатів аудиту.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ясно. Зрозуміло. Добре. Давайте ми звернемо увагу на це питання. Так, як воно звучить, це так не може бути і тут, Михайло Леонтійович, ви контролюйте ситуацію, якщо щось, то говоріть нам, будемо теж...

БОНДАР М.Л. Тримаю це на контролі також.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Спасибі. Тепер з цим зрозуміло. Вікторія Олександрівна цим питанням займається. Якщо від нас треба щось...

ГРИБ В.О. Але я підготую від комітету, щоб ми спрямували запити до...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Давайте. Може, запишіть в цей запит заодно, чи правда, що ув'язнених на шахти будуть завозити.

ГРИБ В.О. Це трошки інше, Андрій Михайлович.

ГОЛОВУЮЧИЙ. З цим зрозуміло. Дякую.

Наступне питання в розділі "Різне" ми вже сьогодні проговорювали, що ми хочемо зайнятись функцією парламентського контролю, яка є корисна. Але функцією тою, яка є класичною і правильною, стосовно того, як виконуються закони і чи виконуються вони, чи не виконуються вони. Питання не в тому, щоб на когось вішати ярлики – питання в тому, що якщо норма закону якось прописана, то ми маємо робити нашу країну кращою з правової точки зору. Якщо закон є, то він має виконуватися, подобається він чи не подобається. Є закони в Україні, які мені не зовсім подобаються, але я визнаю те, що я маю виконувати всі закони, і тут ніяких взагалі не може дискусій з цього приводу.

Тому, власне, в розвиток цієї ідеї і була пропозиція Олексія Юрійовича про створення груп, які можуть займатися моніторингом виконання законів і потім виносити на комітет, виносити професійний документ, чи закон виконується, чи ні, а на комітеті можна давати політичні оцінки. Чому виконується? Тому що парламентарі мають передавати політичні оцінки.

Єдине, щоб вхідна інформація була більш такою фаховою і професійною, для цього в нас є, значить, колектив комітету, де, на мою думку, потрібно просто постатейно по законах пройти: така стаття виконана чи невиконана, якщо згідно цієї статті мала бути розроблена нормативка, вона розроблена чи ні? Якщо ця стаття говорить, що має відбуватися отак от, чи воно відбувається так, чи не відбувається так? І коли ми будемо

контролювати і підніmemo це питання контролю на вищий рівень, і всі почнуть в країні виконувати закони краще, я думаю, що ми зробимо велику користь для нашої держави.

Олексій Юрійович, прошу...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Я два слова, да. Я дякую, Андрію Михайловичу, що ви підтримуєте цю пропозицію. Я швидко поясню, що, повірте мені як чиновнику, розумієте, як людині, яка працювала в Кабміні і розуміє, що може робити Міністерство, або що може і не робити, розумієте, якщо немає контролю. На превеликий жаль, останні багато років таке послаблення виконавської дисципліни, ми все це спостерігаємо, бо немає оцього контролю ні, на жаль, ні всередині в уряді, це не тільки до цього, вона довго накопичувалось, у тому числі і з боку Верховної Ради. Це наше не просто, це наш обов'язок, бо ми приймаємо в результаті закони, потім вони до чогось призводять і ми не можемо нічого відповісти, вибачте, що виборцям, що відповідним працівникам галузі і так далі і тому подібне.

Я абсолютно акцентовано хочу ще раз наголосити, це не є слідча комісія. Слідча комісія – це туди там до зали, там щось слідувати. Їх і так вже стільки наробили, що, дай боже, щоб вони хоч чимось там кінчились хорошим, по лісах там гасяють і все. Це моніторингові групи по базових законах, як я бачу, і Андрій Михайлович перелічував: "Про ринок природного газу", про ринок електроенергії, про ринок ЖКП, про НКРЕКП, про енергоефективність, мабуть, ну, як я розумію – що робиться, що не робиться. Готуються пропозиції, тут фахово треба, безумовно, з усіма інституціями говорити. Розумієте? Тут чиновницька має бути, бо тільки чиновницьки можна загнати в кут, просто так гаслами вони вміють відбиватися, повірте мені, професійно. Професія у них така.

І готує пропозиції на засідання комітету як моніторинг, і в результаті ми приймаємо відповідні рішення, в тому числі і рекомендації кадрові і все.

І останнє. Я не є прихильником того, що кожен закон є догмою, бо, на превеликий жаль, стільки законів наприймали, що деякі просто неможливо, розумієте? Там закладені певні норми, які якщо дійсно вона не працює, може, і її треба корегувати або змінювати як непрацюючу. Це нарobili багато ділов, повірте мені, за останні там роки.

Тобто ось функція цієї групи моніторингової. Я просив би сформуваи саме про ринок природного газу та державним регулюванням цього ринку саме, що там зроблено, що треба виправляти, в тому числі борги, про які ми говорили, в тому числі безліч питань, які стосуються ринку газу. Я навіть не хочу замахуватись на широке, бо я розумію, що тут треба дуже фахового кожен з цього напрямку пропрацювати. Тому прошу підтримати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Я підтримую. І от в моєму розумінні, що закон якраз – це основа, догма, їх треба виконувати. Тільки єдине, що може бути: один закон говорить, що на роботу треба йти о 9 ранку, а інший закон говорить, що з роботи треба йти о 9 ранку. І якусь норму закону ти точно не виконаєш. Я так утрировано трошки сказав, але в ході цього ми навіть можемо виявити суперечності або якісь моменти просто неможливості виконання закону. І це будемо бачити, це тоді буде питання до нас, нам треба це буде виправляти.

Тому я думаю, що це корисно, якщо кожен обере собі один закон і сформує групу нас, депутатів, і секретаріат допоможе, помічники допоможуть...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Треба фахівців з галузі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. І як він, що в ньому написано, що є в реальності, що написано, що в реальності. Тому, якщо немає ні в кого заперечень, сьогодні давайте починаємо те, що запропонував Олексій Юрійович з ринку

газу. Кому цікаво, приєднайтеся до такої групи. Олексій Юрійович, ви підберіть собі команду.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Без політики, фахово.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, політика буде, політика може бути потім на комітеті, на комітеті, що цей зрадник, це те – на комітеті сказати, але на комітет ми хочемо, щоб в нас вийшов документ, який буде професійно показувати. А потім ми дамо політичні оцінки у виконанні чи невиконанні якихось норм, чому вони не виконані і так далі, і тому подібне.

Тому, якщо ніхто не заперечує, я пропоную, щоб Олексій Юрійович тоді цим зайнявся і...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Одна фраза тільки. Це просто... *(Не чути)* Андрій Михайлович, я сам хотів би, щоб в моїй, нашій країні закони... *(Не чути)* Прийняли в свій час до нас в 16-му році цей закон комунальний житловий про будинки оці. Згідно з законом по всій країні всі люди мали створити ОСББ, обрати собі управителів. Не відбулося цього, от не йде і все, а закон каже – повинні. І закон не передбачив альтернативного варіанту, і зараз там тупик. Це окреме, повірте.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Значить, це треба...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Інколи буває і таке, розумієте? То треба не те, що коригувати, аналізувати ситуацію і виходити з неї, бо тупик, повний тупик.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Зрозуміло, якщо закон передбачений на широкі суспільні відносини і суспільство в широкому розумінні того слова живе якимось інакше, то з цього... Але я мав на увазі трохи інше. Якщо закон говорить,...

КУЧЕРЕНКО О.Ю. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Да. І в нас так само і про НКРЕКП, сподіваюся, і про РЕМІТ, там теж моніторинг дотримання законодавства буде актуальним. Тому я думаю, що це правильна ідея, і це... В нас навіть зараз в парламенті, да, є окремий критерій оцінки роботи комітетів, саме моніторинг законодавства, моніторинг виконання законів.

КУЧЕРЕНКО О.Ю. Виконання.

БОНДАР М.Л. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. Прошу, Михайло Леонтійович, в мікрофон.

БОНДАР М.Л. Дякую. Дивіться, як-то кажуть: від нашого столу їхньому столу. Я би хотів в контексті створення групи, щоб, наприклад, моніторити вже виконання закону тут у стінах комітету. І тоді давайте бути чесними мінімум перед собою. Якщо ми вже тут у комітеті, наприклад, обговорюючи якусь проблему і говоримо, щоб її вирішити треба, наприклад, внести зміни в закон або доповнити, або ще щось, і всі погоджуються, що такі зміни треба робити. І коли, наприклад, хтось з колег такі зміни подає, а ми їх не підтримуємо – це також тоді нечесно буде.

Тому, дивіться, ми зараз говоримо, що вугілля потрібне – говоримо. Ми ж говоримо, що для цього, щоб добувати вугілля, треба нові лави і обладнання – треба. Для цього треба кошти. От, дивіться, 9165, слідуючий Закон зміни про бюджет. Я буду просити всіх членів комітету підтримати, коли я буду ставити поправки, тому що вони, на жаль, на бюджетному комітеті не пройшли, не викликали авторів поправок. Тому, якщо ми чесні

перед собою, один з одним, давайте підтримаємо тоді ці правки, які я буду ставити на підтвердження.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайло Леонтійович, вам у студентський період життя на екзамені ніколи не попадалось питання, де було про собаку і блоху? Спасибі. Це коли у нас в залі воно буде?

БОНДАР М.Л. *(Не чути)*

ГОЛОВУЮЧИЙ. А, це про це. Зрозуміло. ДФРР, будемо пам'ятати. До речі, можна на комітеті розглянути... *(Загальна дискусія)*

Добре, тоді зрозуміло.

Спасибі всім, хто брав участь. Ми розглянули ті питання, які на сьогодні. Ми плануємо на наступний тиждень в сесійний день і будемо пана Кубракова Олександра запрошувати, бо він у нас зараз профільний міністр в частині водоканалів теплокомуненерго. Тому це буде корисна зустріч, я думаю. І плануємо на наступному тижні тоді теж зробити засідання. Да, там і ПСО по газу, там є теж, ПСО є, так. Можна буде задати питання, так.

Тому дякую сьогодні, Юрій Миколайович, дякую вам, що були від міністерства. Спасибі, важливі рішення сьогодні прийняли. Сподіваюсь, будуть голосування в залі і будемо рухатися вперед. Дякую всім і гарних вихідних. До побачення.